VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ TƯ
3.12.2025 (14.10 Ất Tỵ)
Số 145 (4279)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

KHÁNH THÀNH CÔNG VIÊN HỮU NGHỊ LÀO - VIỆT NAM:

Biểu tượng của tình hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt

[3]

Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, Chủ tịch nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào Thongloun Sisoulith cùng các đại biểu dự Lễ khánh thành Công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam **Ảnh: CTV**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Chấm dứt quản lý đô thị theo kiểu "chiến dịch"

● **LÂM SƠN**

Bí thư Thành ủy Hà Nội Nguyễn Duy Ngọc vừa có chỉ đạo rất đúng và trúng với thực trạng quản lý đô thị hiện nay, nhằm hướng tới xây dựng văn hóa đô thị, văn hóa quản lý đô thị bền vững: Các địa phương quán triệt phương châm chuyển từ tư duy "quản lý" sang tư duy "phục vụ, kiến tạo phát triển", chấm dứt tư duy quản lý theo kiểu "chiến dịch", "phong trào".

(Xem tiếp trang 2)

Định vị Trà Việt trên bản đồ thế giới

[6]

XE BUÝT CHỞ KHÁCH DU LỊCH Ở TP.HCM:

"Vô tư" vi phạm quy định về hoạt động quảng cáo

[5]

Sự trưởng thành của U17

[15]

Khẩn trương khắc phục hậu quả do lũ lụt, nhanh chóng khôi phục sản xuất...

Văn phòng Chính phủ có Thông báo số 661/TB-VPCP kết luận của Thủ tướng Phạm Minh Chính về công tác khắc phục hậu quả mưa, lũ tại các tỉnh Nam Trung Bộ.

Để khẩn trương khắc phục hậu quả do lũ lụt, nhanh chóng ổn định tình hình nhân dân, khôi phục sản xuất, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các Bộ, các ngành, cấp ủy đảng, chính quyền các cấp, lực lượng quân đội, công an, dân quân tự vệ, thanh niên, phụ nữ, lực lượng tham gia bảo vệ an ninh trật tự ở cơ sở theo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình chủ động hỗ trợ nhân dân vùng bị thiên tai nhanh chóng khắc phục hậu quả thiên tai, phục hồi sản xuất kinh doanh, ổn định đời sống theo các chỉ đạo của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, đặc biệt thực hiện có hiệu quả các giải pháp khắc phục hậu quả thiên tai, phục hồi sản xuất tại Nghị quyết số 380/NQ-CP của Chính phủ, tập trung một số nhiệm vụ khẩn cấp, cần làm ngay:

Các địa phương phát động ngay "Chiến dịch Quang Trung" thần tốc hỗ trợ nhân dân xây dựng lại nhà ở bị cuốn trôi, sập đổ và sửa chữa nhà ở bị hư hỏng do thiên tai, bão lũ vừa qua. Trong đó việc sửa chữa nhà ở bị hư hỏng phải hoàn thành trước ngày 31.12; nhà bị sập đổ, trôi được xây dựng lại, hoàn thành trước ngày 31.1.2026. Các địa phương phải động viên, phát huy mạnh mẽ tinh thần tự lực, tự cường của chính bản thân các hộ gia đình, chủ động bố trí các nguồn lực của địa phương, sử dụng hiệu quả các khoản kinh phí đã được phân bổ, hỗ trợ của trung ương và Mặt trận Tổ quốc để hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà ở cho nhân dân, bảo đảm đúng mục đích, phạm vi, đối tượng, không để xảy ra thất thoát, tham nhũng, tiêu cực.

Đồng thời tiếp tục vận động, huy động sự ủng hộ của cộng đồng doanh nghiệp, các nhà hảo tâm theo tinh thần ai có gì giúp nấy, ai có công góp công, ai có của giúp của, ai có ít giúp ít, ai có nhiều giúp nhiều, thuận ở đâu giúp ở đó; phát huy "tinh thần dân tộc, nghĩa đồng bào", tinh thần đại đoàn kết dân tộc, huy động nguồn lực của nhà nước, nhân dân, doanh nghiệp và địa phương. Đối với đề xuất tiếp tục hỗ trợ thêm từ ngân sách Trung ương, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ sẽ giao cơ quan chức năng rà soát, cân đối nguồn lực xử lý theo quy định. Đồng thời, các địa phương tổ chức họp phân công rõ trách nhiệm của cấp ủy đảng, chính quyền, lực lượng quân đội, công an, dân quân tự vệ, các tổ chức trong hệ thống chính trị để triển khai thực hiện "chiến dịch" giúp nhân dân có nhà ở, có nơi thờ cúng tổ tiên và vui xuân đón tết.

Cấp ủy đảng phải lãnh đạo, chính quyền phải vào cuộc quản lý nhà nước, tổ chức thực hiện theo quy định của pháp luật; huy động các lực lượng, nhất là quân đội, công an làm lực lượng nòng cốt hỗ trợ xây dựng, sửa chữa nhà ở cho nhân dân dưới sự chỉ đạo, điều phối của cấp ủy, chính quyền địa phương. Phát huy tối đa tinh thần quân đội là đội quân chiến đấu khi có kẻ thù, đội quân công tác, đội quân lao động sản xuất, hỗ trợ đồng bào khi có thiên tai, dịch bệnh; công an vì nước quên thân, vì dân phục vụ, đâu cần đâu khó có công an. Bộ Quốc phòng, Bộ Công an huy động lực lượng tối đa có thể hỗ trợ nhân dân, các địa phương hỗ trợ bố trí nơi ăn ở cho lực lượng tham gia thực hiện chiến dịch.

Bộ Xây dựng chỉ đạo Sở Xây dựng và các cơ quan có liên quan khẩn trương nghiên cứu, tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương đưa ra một số thiết kế nhà mẫu theo phong tục, tập quán, truyền thống văn hóa của người dân địa phương để người dân chủ động lựa chọn mẫu nhà phù hợp với khả năng huy động nguồn lực và bảo đảm phòng chống thiên tai. Bộ Nông nghiệp và Môi trường hướng dẫn các địa phương bố trí đất đai khu tái định cư nếu phải bố trí đất để xây dựng lại nhà, di dời các hộ dân ra khỏi vùng bị sạt lở, lũ cuốn trôi, vùng nguy hiểm, hoàn thành trước ngày 5.12...

P.V

Chấm dứt...

(Tiếp theo trang 1)

Dù không thể hiện trên câu từ thế nào là tư duy "chiến dịch", "phong trào" trong công tác quản lý đô thị, nhưng những ai thường quan sát kỹ từ nhiều năm qua đều thấu rõ, đây là cách làm "đến hẹn lại lên", "mưa lúc nào mát mặt lúc đó", rồi sau đâu lại hoàn đấy.

Bộ mặt đô thị nói chung và trong từng không gian đô thị cụ thể nói riêng được người ta ví von như "phòng khách" của ngôi nhà, ở đó đều được định hình từ quy hoạch, đến hạ tầng, giao thông, nhà ở, vệ sinh môi trường, cho đến trang trí đô thị... Mọi thứ đều phải được tuân thủ theo quy định, duy trì sự văn minh, đảm bảo môi trường, tạo nên không gian đô thị thực sự đáng sống. Nói vắn tắt dễ nhớ, dễ thực hiện: Không gian đô thị cần hướng đến phải là "Xanh, Sạch, Đẹp". Câu khẩu hiệu này được treo dựng khắp nơi, từ phương tiện giao thông cho đến bảng, biển ở trong hẻm nhỏ. Tuy nhiên, thực tế không phải ở đâu cũng duy trì được như thế. Nói cách khác, cách quản lý đô thị để cho "Xanh, Sạch, Đẹp", đáp ứng môi trường sống thuận lợi, văn minh cho cư dân và du khách vẫn đang làm theo lối chiến dịch, phong trào, và phần nào nặng về hình thức.

Có một thực tế, không chỉ riêng Hà Nội mà nhiều tỉnh, thành khác cũng rơi vào tình cảnh "sáng đẹp, chiều xấu". Gần đến dịp lễ kỷ niệm hay chào mừng sự kiện nào đó, thành phố chỉ đạo cần tiến hành dọn dẹp vệ sinh môi trường, trang trí lại đường phố, khu dân cư, thì ở cơ sở, từ lực lượng chức năng, đoàn viên thanh niên, phụ nữ đến dân quân tự vệ tổ chức ra quân rầm rộ, "trống giong cờ mở", làm ngày làm đêm để kịp hoàn thành nhiệm vụ. Họ lao đến những điểm "nghẽn" về rác, vật liệu chất đống để dọn dẹp. Những hình ảnh xấu xí trên cột điện, bức tường được làm sạch bong. Vỉa hè trở nên ngăn nắp, rộng thoáng. Những ngày đó, từng không gian đô thị, từng địa bàn dân cư sạch đẹp từng centimet, ai ai cũng phấn khởi, hy vọng sẽ duy trì được lâu. Nhưng tiếc là, qua ngày kỷ niệm hay chào mừng sự kiện chưa lâu, mọi thứ đâu lại vào đó. Rác thải lại chất đống, vật liệu xây dựng ùn ứ, quảng cáo rao vặt bị dán trở lại tứ tung, vệ sinh môi trường đô thị bị ô nhiễm.

Một thực tế khác được dư luận đề cập, phản ánh nhiều lần là Hà Nội đã không ít lần tổ chức ra quân với những chiến dịch khá quy mô, thậm chí huy động một lực lượng lớn từ cơ sở đến thành phố để trả lại vỉa hè cho người đi bộ. Những thời điểm đó được xem cuộc ra quân nhằm giành dật vỉa hè cho người đi bộ, để đường thông, hè thoáng. Chiến dịch giành lại vỉa hè cũng tốn nhiều công sức, tiền bạc. Không chỉ dừng ở chiến dịch mà còn kéo dài sau đó một thời gian. Trong khoảng thời gian ấy, không gian vỉa hè tại nhiều tuyến phố đã trở nên thông thoáng, không còn cảnh người dân, du khách vừa đi vừa né phương tiện, bàn ghế... Thậm chí nhiều tuyến phố đã trở thành hình ảnh kiểu mẫu cho nhiều phường khác tham khảo cách làm. Thế nhưng, khi chiến dịch qua đi, phong trào lắng xuống, việc quản lý ở địa phương lơi là, lực lượng chức năng mỏng, và ý thức của người dân còn thấp vì luôn muốn lấn ra, vỉa hè lại thành nơi bị lấn chiếm nhiều nhất, đẩy người bộ hành xuống lòng đường. Thực tế này diễn ra ở nhiều nơi trên địa bàn thành phố, rồi vào thực trạng "bắt cóc bỏ đĩa".

Nói cho thật công bằng, những chiến dịch hay phong trào ra quân làm đẹp đô thị không phải là không có tác dụng, không phải không phát huy hiệu quả, chỉ có điều, kết quả từ những cách làm ấy không kéo dài được lâu, nói văn hoa là "đoản thọ". Vì thế, những "chiến dịch", "phong trào" như trên thường bị "chết yểu", tốn kém thời gian, công của và nguy hại nhất chính là gây nhờn đối với ý thức của người dân. Bởi vậy, đã đến lúc từ bỏ, chấm dứt theo kiểu quản lý đô thị bằng chiến dịch. Bên cạnh đẩy mạnh tuyên truyền, mưa dầm thấm lâu, bắt đầu từng nhà, ra từng phố, thì việc siết chặt kỷ cương đô thị cần được thực hiện nghiêm. Chỉ có thể thiết lập kỷ cương đô thị, "không đầu voi đuôi chuột", thì mới mang đến một khu đô thị, không gian đô thị văn hóa, văn minh. ■

Ra mắt MV "Thanh âm chiến thắng" chào đón SEA Games 33

MV "Thanh âm chiến thắng" vừa được công bố như một lời cổ vũ mạnh mẽ gửi tới đoàn thể thao Việt Nam trước thềm SEA Games 33. Theo đó, MV được đầu tư 2,5 tỉ đồng để tiếp tục lan tỏa tinh thần thể thao, khát vọng vươn lên và niềm tự hào Việt Nam bằng ngôn ngữ điện ảnh giàu cảm xúc.

Được xây dựng như một bộ phim ngắn dài ba phút, MV "Thanh âm chiến thắng" tập trung khai thác hành trình tìm kiếm sức mạnh nội tâm, sự bền bỉ và phẩm chất anh hùng của các VĐV. Không miêu tả vinh quang ở vạch đích, MV chọn điểm nhìn vào chính những giọt mồ hôi, nỗi đau và nỗ lực thầm lặng, nơi chiến thắng thật sự được hình thành. Đặc biệt, toàn bộ âm thanh trong MV được thu trực tiếp trong quá trình quay, từ tiếng bước chạy, hơi thở, tiếng vũ khí chém gió đến âm thanh mũi tên xé không trung. Những âm thanh thô mộc ấy hòa quyện, tạo nên "bản giao hưởng của nỗ lực", nơi âm thanh trở thành ý chí, khát vọng hóa thành chiến thắng.

Đại diện ê kíp sản xuất MV này cho biết, MV không nhằm kể câu chuyện huy chương mà kể câu chuyện chiến thắng bản thân. Các VĐV xuất hiện trong không gian giả tưởng nhưng mang tinh thần thật, cảm xúc thật và niềm tin thật. Thông điệp "cùng nhau, bứt phá, kề vai, vượt lên và tỏa sáng" được gửi đến không chỉ các tuyển thủ quốc gia mà còn đến thế hệ trẻ Việt Nam những người dám thử thách, dám thất bại và dám đứng dậy mạnh mẽ hơn. Vì vậy, khi ra mắt MV được kỳ vọng sẽ trở thành "ngọn lửa tinh thần" mới cho thể thao Việt Nam trong hành trình chinh phục đấu trường SEA Games. MV này là dự án tiếp nối thành công của Let's Shine - sản phẩm từng giành giải Nhất Giải thưởng toàn quốc về thông tin đối ngoại năm 2022, được Viewfinder Media đầu tư công phu cho dự án mới nhằm tái hiện tinh thần chiến đấu, bứt phá và không ngừng vươn lên của các vận động viên Việt Nam...

V.D

Thực hiện phương án tạm thời để cấp điện cho đặc khu Phú Quốc

Tỉnh An Giang vừa giao Sở Xây dựng, Sở Công thương và đơn vị có liên quan khẩn trương khắc phục sự cố mất điện tuyến cáp ngầm 110kV Hà Tiên -Phú Quốc để sớm đảm bảo cung cấp điện cho đặc khu Phú Quốc, phục vụ đời sống nhân dân và hoạt động sản xuất kinh doanh. Đồng thời, làm rõ nguyên nhân và trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân liên quan, trường hợp có dấu hiệu vi phạm pháp luật hình sự thì báo cáo đề xuất chuyển cơ quan điều tra xử lý theo quy định của pháp luật.

Theo đó, các ngành chức năng, đơn vị liên quan hỗ trợ, tạo mọi điều kiện thuận lợi, phương tiện, thiết bị cần thiết cho Công ty Điện lực An Giang trong quá trình tìm hiểu nguyên nhân và khắc phục sự cố cáp ngầm vượt biển 110kV Hà Tiên - Phú Quốc. Mặt khác, Sở Công thương phối hợp với Công ty Điện lực An Giang thực hiện phương án tạm thời để cấp điện cho đặc khu Phú Quốc trong quá trình xử lý khắc phục sự cố cáp ngầm này.

Theo Sở Công thương tỉnh An Giang, vào thời điểm 13h15 ngày 29.11 đã xảy ra sự cố trên tuyến cáp ngầm 110kV Hà Tiên - Phú Quốc, dẫn đến mất điện diện rộng tại nhiều khu vực trên địa bàn đặc khu Phú Quốc bao gồm: Dương Đông, Cửa Cạn, Cửa Dương, Hàm Ninh và toàn bộ khu vực Bắc đảo. Nguyên nhân sự cố cáp ngầm 110kV là do Công ty TNHH Tư vấn thiết kế xây dựng Thuận Thành Kiên Giang là đơn vị thi công dự án Đường trục chính ven biển vào trung tâm phường Hà Tiên, đang ép cọc thép sàn đạo cách bờ biển Hà Tiên khoảng 300-400m trong hành lang an toàn tuyến cáp.

Vùng biển này đã được Tổng công ty Bảo đảm an toàn hàng hải miền Nam thông báo về khu vực hoạt động công trình tuyến cáp điện ngầm và hướng dẫn các phương tiện thủy tuyệt đối không được thả neo, rà neo hoặc thả lưới đánh bắt thủy-hải sản trong khu vực có chiều rộng khoảng 500m tính về mỗi phía dọc tuyến cáp. Sau khi kiểm tra, ngành chức năng xác định việc ép cọc thép sàn đạo là nguyên nhân sự cố cáp ngầm 110kV Hà Tiên - Phú Quốc...

B.H

KHÁNH THÀNH CÔNG VIÊN HỮU NGHỊ LÀO - VIỆT NAM:

Biểu tượng của tình hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt

● **VIỆT HÙNG - ĐỨC THẮNG**

Trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào, dự Lễ kỷ niệm 50 năm Quốc khánh nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào và đồng chủ trì Cuộc gặp cấp cao giữa Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, sáng qua 2.12.2025, tại Thủ đô Vientiane, Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân cùng Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, Chủ tịch nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào Thongloun Sisoulith và phu nhân dự khánh thành Công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, Chủ tịch nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào Thongloun Sisoulith cùng các đại biểu dự Lễ khánh thành Công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith tặng hoa Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng; Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương… nhằm ghi nhận những đóng góp của Bộ VHTTDL Việt Nam cùng các đơn vị liên quan trong quá trình triển khai dự án

Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân dự Lễ kỷ niệm 50 năm Quốc khánh Lào

Sáng cùng ngày, tại quảng trường ThatLuang ở Thủ đô Vientiane, Lào đã diễn ra Lễ kỷ niệm 50 năm Quốc khánh nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào (2.12.1975 - 2.12.2025). Tham dự buổi lễ có Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith và các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước Lào; đại diện các Bộ, ban, ngành và các địa phương; các đồng chí lão thành cách mạng; đại biểu các tầng lớp nhân dân Thủ đô Vientiane; các đoàn đại biểu quốc tế; đại diện các đoàn ngoại giao, các tổ chức quốc tế tại Lào và đại diện các cộng đồng người Lào ở nước ngoài. Tổng Bí thư Tô Lâm và phu nhân, cùng đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã sang tham dự và chia vui với đất nước Lào anh em.

Trước đó, Tổng Bí thư Tô Lâm hội đàm với Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào Thongloun Sisoulith; Hội kiến các nhà lãnh đạo Lào; gặp gỡ cán bộ Đại sứ quán và cộng đồng người Việt Nam tại Lào; thăm Học viện Chính trị và Hành chính Quốc gia Lào và có bài phát biểu quan trọng tại đây.

Sự kiện quan trọng này do Bộ VHTTDL Việt Nam và Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạnh Lào tổ chức trong khuôn khổ chuyến thăm cấp Nhà nước tới Lào của Tổng Bí thư Tô Lâm và chào mừng kỷ niệm 50 năm Quốc khánh Lào.

Cùng tham dự có các Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Ủy viên Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Nhân dân Cách mạng Lào. Về phía Bộ VHTTDL có Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng; Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương tham dự Lễ khánh thành.

Công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam được triển khai trên diện tích hơn 30.000m², với tổng kinh phí đầu tư hơn 340 tỉ đồng. Trong đó, phía Lào đóng góp 9 tỉ kíp (tương đương hơn 10 tỉ đồng) và Chính phủ Việt Nam hỗ trợ 330 tỉ đồng dưới hình thức viện trợ không hoàn lại. Công trình là kết quả thực hiện thỏa thuận giữa hai Đảng, hai Chính phủ và hai Bộ Chính trị; đồng thời cụ thể hóa nội dung hợp tác theo Hiệp định kế hoạch năm 2025 và Biên bản Hội nghị lần thứ 47 của Ủy ban liên Chính phủ Lào - Việt Nam. Điểm nhấn của Công viên là cụm tượng đài Chủ tịch Hồ Chí Minh, Chủ tịch Kayone Phomvihane, Chủ tịch Suphanuvong. Đây là món quà văn hóa, tinh thần của Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam gửi tặng Lào nhân dịp kỷ niệm 50 năm Quốc khánh Lào và chào mừng Đại hội đại biểu toàn quốc của hai Đảng.

Với vị trí đắc địa tại khu vực được quy hoạch trở thành trung tâm đô thị lớn của Thủ đô Vientiane, cùng thiết kế không gian văn hóa, sinh thái hiện đại và cảnh quan đậm nét bản sắc dân tộc hai nước, đây không chỉ là một công trình phục vụ cộng đồng, mà còn là "địa chỉ đỏ" phục vụ giáo dục truyền thống cách mạng, giúp thế hệ trẻ hai nước hiểu rõ lịch sử gắn bó keo sơn, từ đó bồi đắp trách nhiệm gìn giữ và phát huy mối quan hệ thủy chung, son sắt và hiếm có trong lịch sử thế giới. Với vai trò chủ đầu tư dự án, Bộ VHTTDL đã cùng Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào phối hợp cùng các cơ quan liên quan hoàn thành dự án vượt tiến độ về thời gian, bảo đảm chất lượng công trình, tạo thêm điểm nhấn quan trọng, góp phần tích cực phát triển hơn nữa quan hệ hai nước với 16 chữ vàng "hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt, hợp tác toàn diện, gắn kết chiến lược" giữa Việt Nam - Lào trong tương lai.

Phát biểu tại Lễ khánh thành, Phó Thủ tướng, Chủ tịch Phân ban hợp tác Việt Nam - Lào Nguyễn Chí Dũng nhấn mạnh, khánh thành Công viên là sự kiện có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, đánh dấu một bước tiến mới trong quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện giữa hai Đảng, hai Nhà nước, tô đậm thêm sự gắn kết, tình cảm đặc biệt tin cậy, chí tình, chí nghĩa giữa những người đồng chí, anh em Việt Nam - Lào, Lào - Việt Nam. Công viên Hữu nghị Lào - Việt là địa chỉ đỏ, làm cơ sở thúc đẩy công tác giáo dục cách mạng để các thế hệ trẻ tìm hiểu về lịch sử gắn bó của hai dân tộc, từ đó nuôi dưỡng trách nhiệm tiếp nối và phát huy truyền thống đoàn kết đặc biệt giữa hai nước. Đánh giá cao nỗ lực của Bộ VHTTDL Việt Nam và Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, chủ dự án của hai nước, Phó Thủ tướng Nguyễn Chí Dũng tin tưởng, tiếp nối Công viên Hữu nghị Lào - Việt, hai nước sẽ có thêm nhiều công trình, dự án lớn, có ý nghĩa trong tương lai, góp phần thúc đẩy phát triển mối quan hệ hữu nghị vĩ đại, đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện giữa hai Đảng, hai Nhà nước và nhân dân hai nước.

Phó Thủ tướng Nguyễn Chí Dũng tái khẳng định cam kết thúc đẩy triển khai các dự án hợp tác trọng điểm đã được hai bên thống nhất, qua đó góp phần vào sự phát triển thịnh vượng của cả hai quốc gia. Phó Thủ tướng cũng đề nghị các cơ quan chức năng tiếp tục quan tâm bố trí nguồn lực phù hợp, tăng cường công tác quản lý, vận hành nhằm khai thác hiệu quả công viên, để nơi đây trở thành tài sản tinh thần bền vững, xứng đáng với kỳ vọng của nhân dân hai nước.

Đại diện phía Lào, Chánh Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào Thongsalith Mangnomek bày tỏ sự trân trọng khi tiếp nhận công trình và gửi lời cảm ơn sâu sắc tới Đảng, Nhà nước và nhân dân Việt Nam đã dành tâm huyết, trí tuệ và nguồn lực để xây dựng nên dự án mang ý nghĩa lịch sử này. Chánh Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào khẳng định, Việt Nam và Lào là hai nước láng giềng gần gũi thân thiết, có quan hệ hữu nghị đặc biệt truyền thống từ xa xưa do Chủ tịch Kaysone Phomvihane, Chủ tịch Suphanuvong và Chủ tịch Hồ Chí Minh dựng xây vun đắp, dần trở thành di sản vô giá được truyền qua các thế hệ, đã, đang và sẽ không ngừng phát triển trong quá trình hội nhập quốc tế, Công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam là dự án có ý nghĩa quan trọng về mặt lịch sử, chính trị sâu sắc giữa hai Đảng, hai Nhà nước và nhân dân hai nước Lào - Việt Nam.

Công trình không chỉ là biểu tượng của quan hệ hữu nghị vĩ đại, tình đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện của hai nước, mà còn trở thành nơi tổ chức các hoạt động văn hóa, tham quan, hoạt động thể dục, thể thao, sân chơi cho các thanh thiếu niên, giới trẻ, là nơi giáo dục truyền thống cho thế hệ kế tiếp học tập về truyền thống đoàn kết đặc biệt và hợp tác toàn diện của hai nước Lào - Việt Nam. Cũng theo Chánh Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào, phía Lào tiếp tục quản lý gìn giữ và phát huy giá trị của Công viên để nơi đây trở thành điểm đến không chỉ của công chúng Lào, mà là nơi hội tụ của cộng đồng người Việt Nam tại Lào, cũng như là nơi diễn ra các sự kiện quan trọng của quan hệ hữu nghị vĩ đại Việt Nam - Lào.

Để ghi nhận những đóng góp của Bộ VHTTDL, Văn phòng Trung ương Đảng Nhân dân Cách mạng Lào và các tập thể, cá nhân liên quan trong quá trình triển khai dự án, Tổng Bí thư hai nước đã tặng hoa, cảm ơn những nỗ lực của các cơ quan, đơn vị và cá nhân. Nhân dịp lễ khánh thành, Tổng Bí thư Tô Lâm cùng phu nhân và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Lào cùng phu nhân đã trồng cây lưu niệm tại công viên Hữu nghị Lào - Việt Nam. ■

Du khách Trung Quốc có thể quét mã QR thanh toán tại Việt Nam

Từ hôm qua 2.12, du khách Trung Quốc đến Việt Nam đã có thể sử dụng các ứng dụng thanh toán quen thuộc của mình để quét mã QR (VIETQR Global) và thanh toán trực tiếp tại các điểm mua sắm, ăn uống và du lịch trên toàn quốc. Thông tin này được công bố tại lễ công bố kết nối thanh toán bán lẻ song phương qua mã QR giữa Việt Nam - Trung Quốc, do Công ty cổ phần Thanh toán Quốc gia Việt Nam (NAPAS) phối hợp với UnionPay International (UPI), Ngân hàng Công thương Trung Quốc (ICBC), Ngân hàng TMCP Ngoại thương Việt Nam (Vietcombank) tổ chức tại Hà Nội.

Theo đó, các cửa hàng, trung tâm thương mại, nhà hàng, hệ thống bán lẻ như siêu thị của Central Retail, Highlands Coffee, các điểm du lịch thuộc Sun World… đã sẵn sàng chấp nhận thanh toán bằng mã QR từ du khách Trung Quốc. Việc triển khai được kỳ vọng mang lại trải nghiệm thanh toán nhanh, tiện, an toàn, đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp Việt Nam thu hút lượng khách lớn từ thị trường này. Đây là kết quả sau hơn một năm phối hợp kỹ thuật giữa các bên, kể từ khi UPI và NAPAS ký kết Biên bản ghi nhớ dưới sự chứng kiến của lãnh đạo cấp cao hai nước vào tháng 10.2024.

Theo kế hoạch, đầu năm 2026, chiều thanh toán ngược lại sẽ được hoàn tất, cho phép người Việt Nam dùng ứng dụng của các ngân hàng thành viên NAPAS để quét mã QR thanh toán tại Trung Quốc. Khi vận hành đầy đủ hai chiều, hệ thống sẽ tạo nên một hệ sinh thái thanh toán QR xuyên biên giới hoàn chỉnh phục vụ nhu cầu du lịch, thương mại và chi tiêu của người dân hai nước. Việc chính thức mở dịch vụ này đánh dấu bước tiến quan trọng trong liên thông thanh toán Việt Nam - Trung Quốc, tạo thêm thuận tiện cho du khách Trung Quốc khi đến Việt Nam vào mùa cao điểm du lịch cuối năm. **P.V**

Cảnh báo hình thức lừa đảo, lợi dụng xem điểm học sinh trên ứng dụng Hue-S

Sở GD&ĐT TP Huế đưa ra thông tin cảnh báo cho người dân trước hình thức lừa đảo bằng cách gửi link và yêu cầu phụ huynh click xem điểm của học sinh trên Hue-S (ứng dụng nền tảng di động được xây dựng theo hướng super app) để lừa đảo, chiếm đoạt thông tin cá nhân và tài sản.

Theo Sở GD&ĐT TP Huế, thời gian gần đây, lợi dụng nhu cầu cần xem điểm và kết quả đánh giá học tập cuối kỳ của phụ huynh trên Hue-S, một số đối tượng lừa đảo đã mạo danh cán bộ, công chức, viên chức của Sở gọi điện thoại từ số lạ, gửi link và yêu cầu phụ huynh click để xem điểm của học sinh trên ứng dụng này để lừa đảo, chiếm đoạt thông tin cá nhân và tài sản.

Sở này khẳng định, Sở không gọi điện, gửi link cho phụ huynh để hướng dẫn xem điểm cho học sinh. Để xem điểm và đánh giá cuối kỳ của học sinh, phụ huynh đăng nhập ứng dụng Hue-S và xem tại chức năng Giáo dục. Đồng thời, phụ huynh tuyệt đối không cung cấp thông tin cá nhân, kích vào đường link lạ để xem điểm học sinh. Các kênh thông tin chính thức của Trung tâm Giám sát, điều hành đô thị thông minh thành phố Huế gồm: Ứng dụng Hue-S (cài đặt Hue-S tại: https:// huecity.vn/caidat/); tổng đài: 19001075; fanpage HuelOC: https://www.facebook.com/HuelOC; zalo OA: https://zalo.me/hueioc. Tất cả các kênh khác đều giả mạo.

S.T

Cần nhất quán về quy định cấm thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng

● **QUỲNH HOA**

"Nghị quyết số 173/2024/QH15 quy định cấm sản xuất, kinh doanh, nhập khẩu, vận chuyển, sử dụng thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng và các loại khí, chất gây nghiện kể từ năm 2025 là quyết sách mạnh mẽ, kịp thời và vô cùng cần thiết nhằm bảo vệ sức khỏe cộng đồng, đặc biệt là thế hệ trẻ".

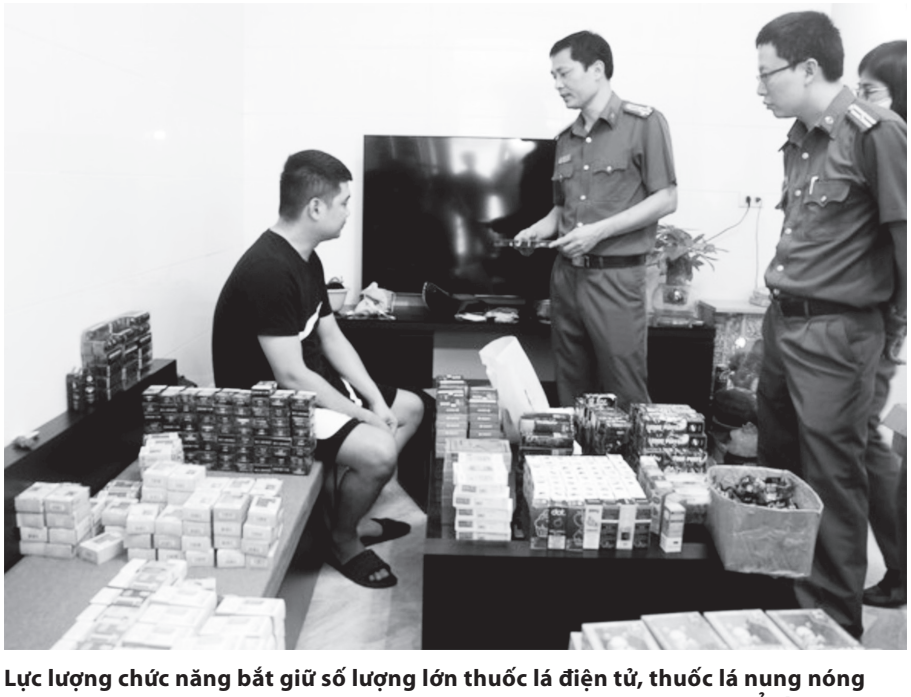
Phó Cục trưởng Cục Báo chí (Bộ VHTTDL) Đặng Khắc Lợi nhấn mạnh như trên tại hội thảo cung cấp thông tin báo chí về việc tăng cường thực thi Nghị quyết của Quốc hội liên quan tới quy định cấm thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng. Hội thảo do Cục Báo chí phối hợp với Tổ chức HealthBridge tại Việt Nam vừa tổ chức tại Hà Nội.

"Chúng ta đang đối mặt với thách thức lớn khi thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng đang được "ngụy trang" dưới nhiều hình thức công nghệ mới, mẫu mã bắt mắt, mùi vị hấp dẫn và lan truyền mạnh qua mạng xã hội, kèm theo vô số thông tin sai lệch như "ít hại hơn", "sản phẩm công nghệ", "xu hướng của giới trẻ"… Vì vậy, báo chí cần tiếp tục phát huy vai trò xung kích, chung tay bảo vệ sức khỏe cộng đồng và xây dựng môi trường sống an toàn, lành mạnh cho thanh thiếu niên", Phó Cục trưởng Đặng Khắc Lợi nhấn mạnh.

Tại hội thảo, các đại biểu đến từ Tổ chức Y tế thế giới (WHO), Bệnh viện Bạch Mai, Vụ Pháp chế (Bộ Y tế) và các tổ chức quốc tế đã chia sẻ thông tin về tác hại của thuốc lá điện tử, tình hình ca bệnh thời gian gần đây sau khi Nghị quyết 173 được ban hành (ngày 30.11.2024); đồng thời trao đổi kinh nghiệm quốc tế và đề xuất những chính sách nhằm nâng cao hiệu quả thực thi Nghị quyết trong thời gian tới. Dẫn chứng tại hội thảo về tác hại của thuốc lá điện tử, Ths.Bs Nguyễn Trung Nguyên, Giám đốc Trung tâm chống độc (Bệnh viện Bạch Mai) đã đưa ra nhiều trường hợp, ca bệnh bị ngộ độc cũng như những tổn thương do hóa chất có trong dung dịch các loại thuốc lá này gây ra. Bên cạnh đó, nhiều thanh niên, trẻ vị thành niên bị ngộ độc do dung dịch có chứa vitamin E, cần sa… là các loại chất kích thích, gây nghiện.

Theo bác sĩ Nguyễn Trung Nguyên, Nghị quyết 173 của Quốc hội về cấm thuốc lá mới, N2O đã kịp thời ngăn chặn trào lưu, bùng nổ của lạm dụng, nghiện các hóa chất nhân tạo cùng hàng loạt các bệnh lý, vấn đề an ninh, trật tự, xã hội không có điểm dừng. Nghị quyết có tác dụng ngay lập tức và lâu dài. Điều này đã giảm đáng kể số ca cấp cứu vì thuốc lá điện tử sau khi ban hành lệnh cấm; hiện tượng quảng cáo công khai bởi những người có ảnh hưởng hầu như không còn; một số vụ việc liên quan đến buôn bán thuốc lá điện tử đã bắt đầu được xử lý hình sự.

Hiện nay, Quốc hội đang lấy ý kiến góp ý của các đại biểu về dự án Luật Đầu tư (sửa đổi) để thông qua trong kỳ họp này. Nhiều đại biểu đề nghị đưa nội dung thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng vào Điều 6 "Quy định ngành, nghề cấm đầu tư, kinh doanh" của dự án luật này để phù hợp với Nghị quyết 173/2024/QH15. Đồng thời cho rằng, quy định hiện tại mới chỉ nêu "cấm kinh doanh thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng", chưa bao quát hết hình thức liên quan. Các đại biểu đề xuất chỉnh sửa thành: "Cấm sản xuất, kinh doanh, nhập khẩu, chứa chấp, vận chuyển, sử dụng thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng, các loại khí, chất gây nghiện có hại cho sức khỏe con người", nhằm tránh việc lợi dụng khoảng trống pháp lý để tiếp tục sản xuất, dự trữ hoặc vận chuyển. Nhiều đại biểu cũng lo ngại trước quy định cho phép xử lý chuyển tiếp đối với dự án sản xuất thiết bị phục vụ sản xuất thuốc lá điện tử và thuốc lá nung nóng để xuất khẩu được nêu trong dự án Luật này. Việc sản xuất sản phẩm bị cấm trong nước nhằm mục đích xuất khẩu là chưa hợp lý; nếu đã cấm thì cần cấm toàn diện bởi khả năng sản phẩm "tuồn ngược" trở lại thị trường nội địa trong bối cảnh thuốc lá lậu vẫn tràn lan.

Lực lượng chức năng bắt giữ số lượng lớn thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng
Ảnh: A.MẠNH

Liên quan đến vấn đề này, bày tỏ quan điểm tại hội thảo, TS Angela Pratt, Trưởng đại diện WHO tại Việt Nam nhấn mạnh, cần đưa quy định cấm thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng vào Luật Đầu tư (sửa đổi), và không có ngoại lệ. Điều này đảm bảo tính nhất quán của quy định pháp luật, đảm bảo việc thực thi hiệu quả và đảm bảo không có ngoại lệ. Nếu cho "ngoại lệ" sản xuất để xuất khẩu sẽ dẫn đến nguy cơ làm giảm uy tín quốc gia, rò rỉ vào nội địa, buôn lậu, khó thực thi. Bên cạnh đó là nguy cơ từ nguồn nguyên liệu sản xuất thuốc lá, tạo kẽ hở cho các loại thuốc lá nung nóng khác, buôn lậu; khó phân biệt, khó thực thi; giảm hiệu quả của lệnh cấm... Đại diện WHO cũng khuyến nghị cần sớm ban hành nghị định quy định định nghĩa sản phẩm và mức phạt sử dụng, chứa chấp; tập trung vào ngăn chặn nguồn cung, ngăn việc nhập lậu, buôn bán và quảng cáo thuốc lá điện tử, thuốc lá nung nóng; cần tăng cường ngăn chặn tại các cửa khẩu cũng như tại các điểm bán.

Trong bối cảnh hiện nay, cần ngăn chặn buôn bán và quảng cáo trên mạng, cần chiến dịch ra quân và duy trình mạnh mẽ, giống như quy định bắt buộc đội mũ bảo hiểm và cấm uống rượu bia lái xe. Bên cạnh đó, cần sớm triển khai Nghị định 98/2020/NĐ-CP (sản xuất, buôn bán hàng giả, hàng cấm) và Nghị định 38/2021/NĐ-CP (lĩnh vực văn hóa, quảng cáo) vì mức phạt với các hành vi vi phạm khá phù hợp.

Kinh nghiệm một số quốc gia trên thế giới cho thấy, có 42 quốc gia đã ban hành lệnh cấm với thuốc lá điện tử, 24 quốc gia đã cấm thuốc lá nung nóng. Trong khu vực ASEAN thì ngoài Việt Nam, bốn quốc gia khác là Singapore, Thái Lan, Lào và Campuchia đã cấm cả hai loại sản phẩm này; Brunei đã cấm thuốc lá điện tử; và Malaysia cũng sẽ áp dụng lệnh cấm với thuốc lá điện tử từ năm 2026. Thực hành quốc tế tốt nhất hiện nay là các quốc gia ban hành lệnh cấm một cách nhất quán trong hệ thống pháp luật, và không cho phép ngoại lệ đối với việc sản xuất để xuất khẩu. ■

XE BUÝT CHỞ KHÁCH DU LỊCH Ở TP.HCM:

"Vô tư" vi phạm quy định về hoạt động quảng cáo

● **Bài, ảnh: HOÀNG HẢI**

Luật Quảng cáo hiện hành không cho phép thể hiện sản phẩm quảng cáo ở mặt trước, mặt sau và trên nóc của phương tiện giao thông. Đồng thời nghiêm cấm các hành vi quảng cáo ảnh hưởng đến trật tự an toàn giao thông…

Thế nhưng, bất chấp quy định, thời gian qua trên địa bàn TP.HCM, hàng loạt xe buýt hai tầng thoáng nóc chở khách du lịch vẫn ngang nhiên dán quảng cáo sai quy định, "vô tư" di chuyển trên nhiều tuyến đường có các điểm du lịch nổi tiếng của thành phố để quảng cáo và thu lợi bất chính. Thậm chí lấn sang phần đường của xe máy, uy hiếp an toàn giao thông đối với người đi xe máy. Trong khi đó, yêu cầu đặt ra đối với loại hình xe buýt này là phải đảm bảo trật tự an toàn giao thông và chống ùn tắc.

Hàng loạt xe vi phạm

Ghi nhận của phóng viên *Văn Hóa* cho thấy, cách đây không lâu một xe buýt hai tầng thoáng nóc, chuyên phục vụ chở khách du lịch mang biển số 50F-03..., đỗ tại ngã giao đường Đồng Khởi và Lê Lợi (khu vực trước Nhà hát TP.HCM). Đáng chú ý, hai bên hông thân xe và mặt sau của xe này dán quảng cáo cho một dự án bất động sản với nội dung "SOLARIA RISE - Căn hộ chuẩn Resort giữa tâm điểm khu Tây TP.HCM. Dự án thành phần WATERPOINT - Khu đô thị phát triển bởi Nam Long (Tập đoàn Nam Long – P.V), cùng số điện thoại liên hệ 0981393322 và hình ảnh dự án bất động sản". Đây là hành vi vi phạm quy định pháp luật quảng cáo hiện hành.

Mấy ngày sau, một xe buýt hai tầng chở khách du lịch mang biển số 29F-01… cũng đỗ tại vị trí nói trên, hai bên thân xe và phía sau xe dán nội dung quảng cáo "Nam Ngư - Ớt tỏi Lý Sơn cùng hình ảnh Hoa hậu Thanh Thủy". Tiếp đó, trên đường Lê Duẩn (hướng về Dinh Độc lập) cũng xuất hiện xe buýt hai tầng thoáng nóc chở khách du lịch mang biển số 50H-45… chứa nội dung quảng cáo "Motorala razr 60-Biểu tượng thời thượng, cùng thương hiệu thegioididong.com" dán hai bên hông và mặt sau của thân xe. Sau đó di chuyển trên nhiều tuyến đường Nguyễn Thị Minh Khai, Pasteur (phường Sài Gòn)… Trong khi đó, theo Điều 32, Luật Quảng cáo hiện hành không cho phép thể hiện sản phẩm quảng cáo ở mặt trước, mặt sau và trên nóc của phương tiện giao thông. Sản phẩm quảng cáo không được vượt quá 50% diện tích mỗi mặt được phép quảng cáo của phương tiện giao thông.

Việc thể hiện biểu trưng, lô gô, biểu tượng của chủ phương tiện giao thông hoặc hãng xe trên phương tiện giao thông cũng phải tuân thủ các quy định của pháp luật về giao thông.

Cố tình vi phạm nhiều lần?

Đáng chú ý, trong những ngày tháng 11 vừa qua, phóng viên *Văn Hóa* tiếp tục ghi nhận cùng lúc xuất hiện hai xe buýt hai tầng chuyên phục vụ chở khách du lịch, dán nội dung quảng cáo khắp thân xe, đỗ trước khu vực điểm tham quan Bưu điện TP.HCM. Trong đó, mặt sau của xe mang biển số 50F-04… dán nội dung quảng cáo hình ảnh sản phẩm "Nước dưỡng 4 loại HA".

Có tới hai xe buýt chở khách du lịch của Công ty TNHH Ảnh Việt Hop on - Hop off Việt Nam dán kín quảng cáo đỗ trước khu vực Bưu điện TP.HCM

Xe mang biển số 50F-04802 do Công ty TNHH Ảnh Việt Hop on - Hop off Việt Nam vận hành băng kín sản phẩm quảng cáo

Xe thứ hai mang biển số 50F-04…, dán quảng cáo sản phẩm tủ lạnh của hãng Samsung với nội dung "Ai ngon hơn Samsung? Tủ to không lo về giá. Tủ lạnh to giảm đến 15 triệu đồng" ở hai bên hông của thân xe. Mặt sau thân xe này dán nội dung quảng cáo "Điện máy XANH - Ai ngon hơn Samsung?". Trong khi đó, Điều 8, Luật Quảng cáo hiện hành nghiêm cấm hành vi quảng cáo ảnh hưởng đến trật tự an toàn giao thông; nghiêm cấm quảng cáo sử dụng phương pháp so sánh trực tiếp về giá cả, chất lượng, hiệu quả sử dụng sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ của mình với giá cả, chất lượng, hiệu quả sử dụng sản phẩm, hàng hóa, dịch vụ cùng loại của tổ chức, cá nhân khác. Theo tìm hiểu của phóng viên, cả hai xe này đều thuộc vận hành của Công ty TNHH Ảnh Việt Hop on-Hop off Việt Nam, một trong những doanh nghiệp được vận chuyển khách du lịch bằng xe buýt hai tầng, thoáng nóc trên địa bàn TP.HCM.

Đáng nói hơn, vào trước đó ngày 4.10.2025, phóng viên *Văn Hóa* cũng đã ghi nhận xe buýt hai tầng mang biển số 50F-04… dán nội dung quảng cáo "CADIVI 50 năm vững mạch dẫn, sáng non sông" ở hai bên hông và mặt sau của thân xe, lưu thông trước khu vực Bưu điện TP.HCM, địa điểm du lịch nổi tiếng của TP.HCM, thu hút rất đông du khách trong nước và quốc tế đến tham quan. Điều này cho thấy Công ty TNHH Ảnh Việt Hop on - Hop off Việt Nam có vẻ lờ đi quy định của pháp luật, vi phạm nhiều lần trong hoạt động quảng cáo trên phương tiện tham gia giao thông.

Trước thực trạng này, dư luận đặt nghi vấn, phải chăng vì "hám lợi" nên không ít doanh nghiệp cố tình vi phạm trong hoạt động quảng cáo, thậm chí tái diễn nhiều lần, hay cơ quan chức năng "làm ngơ" cho doanh nghiệp ngang nhiên vi phạm giữa chốn không người? ■

Lần đầu Hà Nội đưa xe điện hai bánh vào hoạt động công cộng

Tại khu vực Nhà hát Lớn Hà Nội, nhiều người dân bất ngờ khi thấy xuất hiện mẫu xe điện hai bánh mới đặt tại trạm xe đạp công cộng. Đây là dòng xe điện công cộng đầu tiên được đưa vào hoạt động ở Hà Nội và trên cả nước, do Công ty cổ phần Vận tải số Trí Nam (TNG) triển khai.

Theo ông Nguyễn Đăng Khoa, Giám đốc TNG, việc thí điểm xe điện hai bánh nằm trong kế hoạch đa dạng hóa các loại hình phương tiện công cộng, thúc đẩy xu hướng giao thông xanh thành phố đang hướng tới. Trước mắt, doanh nghiệp bố trí 500 xe tại 130 điểm trạm đã được cấp phép, tập trung ở khu vực Vành đai 1. Thời gian tới, mạng lưới xe điện sẽ được mở rộng ra Vành đai 2 và 3. Từ tháng 12.2024 đến quý I.2026, TNG dự kiến đưa vào hoạt động hơn 5.000 xe điện hai bánh trong khu vực nội đô. "Kế hoạch đã được UBND TP Hà Nội chấp thuận và giao cho các Sở, ngành hướng dẫn triển khai. Đây là loại hình xe đạp điện công cộng đầu tiên tại Hà Nội", ông Đỗ Bá Quân - Chủ tịch HĐQT TNG cho biết.

Trong ngày 1.12, khoảng 10-15 xe điện đầu tiên đã được đưa đến trạm 19.8, cạnh Nhà hát Lớn để người dân trải nghiệm. Những ngày tiếp theo, các đợt xe mới sẽ tiếp tục được phân bổ về các trạm xe đạp công cộng hiện có trong nội thành. Về thông số kỹ thuật, xe điện hai bánh của TNG có bàn đạp, động cơ điện và pin tháo rời. Khác với xe điện truyền thống, pin của loại xe này có thể được đổi trực tiếp tại trạm sạc công cộng của TNG, người dùng không phải mang xe về nhà sạc. Mỗi lần đổi pin, xe có thể đi được 90 km, tốc độ tối đa 25 km/h, chở được tối đa 130 kg và có giỏ đựng đồ phía trước. Trong trường hợp hết pin, xe vẫn có thể sử dụng như xe đạp thường. Theo đơn vị vận hành, nếu chỉ di chuyển trong nội đô, người dùng khoảng một tuần mới cần đổi pin lần tiếp theo.

B.N

Định vị Trà Việt trên bản đồ thế giới

MINH LÝ

Lễ hội Trà Quốc tế - World Tea Fest 2025 lần đầu tiên được tổ chức tại Lâm Đồng từ ngày 11.11 - 7.12 với tâm điểm trong ba ngày 5-7.12 sẽ mang đến cho du khách hành trình khám phá Trà Việt toàn diện, từ văn hóa, nghệ thuật, du lịch đến ngoại giao, kinh tế. Không chỉ tôn vinh văn hóa trà, Lễ hội còn mở rộng cơ hội giao thương, thúc đẩy hòa bình, hữu nghị và hợp tác, góp phần đưa kinh tế trà Việt vươn tầm quốc tế.

Lễ hội Trà Quốc tế 2025 góp phần đưa thương hiệu Trà Việt định vị vững chắc trên bản đồ kinh tế và du lịch thế giới
Ảnh: THÀNH KHIÊM

> *Lễ hội Trà quốc tế - World Tea Fest 2025 dự kiến sẽ xác lập nhiều kỷ lục như: Công bố nhà máy chè cổ còn nguyên bản qua 100 năm, kỷ lục về sự tham dự của đại diện hoa hậu của gần 80 quốc gia, sự xuất hiện của khoảng 1.000 cây chè cổ tại các vùng chè danh tiếng trên thế giới…*

Trải nghiệm văn hóa - nghệ thuật

World Tea Fest 2025 mang đến chuỗi hoạt động nghệ thuật đậm đà bản sắc, tái hiện vẻ đẹp Trà Việt từ truyền thống văn hóa kết hợp các yếu tố sáng tạo, hiện đại, đem đến trải nghiệm phong phú cho du khách.

Sáng 5.12, nghi thức Tea Culture được tổ chức tại Tea Resort Prenn với lễ dâng hương và dâng trà lên Quốc Tổ Vua Hùng mang ý nghĩa tri ân cội nguồn. Đặc biệt, trong bối cảnh nhiều vùng nguyên liệu đang gồng mình vươn lên sau bão lũ, nghi thức như lời nguyện cầu cho mưa thuận gió hòa, mùa màng sớm hồi sinh và tiếp thêm niềm tin để người nông dân vững vàng vượt qua giai đoạn khó khăn. Ngay sau phần nghi lễ, người dân và du khách sẽ khám phá không gian văn hóa trà Việt và quốc tế qua hệ thống trình chiếu hiện đại, các khu trưng bày nghệ thuật và triển lãm sản phẩm của nhiều thương hiệu trong và ngoài nước tại Tea Gallery và Tea Expo (Quảng trường Lâm Viên, Đà Lạt). Tại đây, du khách còn được chiêm ngưỡng và tìm hiểu 1.000 cây chè cổ đến từ các vùng chè danh tiếng trên thế giới, không gian tái hiện đồi chè, triển lãm trà cụ, ảnh tư liệu và khu thưởng trà quốc tế.

Tối cùng ngày, Lễ hội Trà quốc tế 2025 sẽ chính thức khai mạc tại Quảng trường Lâm Viên - Xuân Hương - Đà Lạt với chương trình nghệ thuật đặc sắc, tái hiện vẻ đẹp của văn hóa trà qua nhiều hình thức như trình diễn, âm thanh, không gian thị giác và sáng tạo đương đại.

Tiếp đến, tối 6.12, chương trình Tea Fest sẽ diễn ra tại Nhà máy chè cổ 1927 (phường B'Lao, Lâm Đồng) kết hợp âm nhạc truyền thống với các tiết mục hiện đại, đan xen phần trình diễn áo dài của 80 thí sinh Miss Cosmo Thế giới. Chương trình tạo nên hình ảnh giao thoa văn hóa Việt Nam và thế giới đầy ấn tượng, hứa hẹn là một trong những điểm nhấn cảm xúc nhất của Lễ hội Trà Quốc tế 2025. Đặc biệt, chương trình Tea Carnival diễn ra ngày 7.12 tại các tuyến đường trung tâm Đà Lạt với sự tham gia của các đoàn nghệ thuật cùng 80 thí sinh Miss Cosmo Thế giới sẽ mang không khí lễ hội đường phố và văn hóa trà quốc tế rực rỡ, sôi động.

Thúc đẩy phát triển thương hiệu Trà Việt

Song song các hoạt động văn hóa đặc sắc, Lễ hội Trà Quốc tế 2025 là cầu nối quan trọng, giúp ngành Trà Việt phát triển bền vững trong nước lẫn trên thị trường quốc tế. Sự kiện tạo cơ hội cho các doanh nghiệp nâng cao chất lượng sản phẩm, kết nối hợp tác và mở rộng thị trường, đồng thời hỗ trợ nông dân canh tác bền vững, bảo đảm đầu ra ổn định cho sản phẩm Trà Việt. Theo đó, ngày 5.12, Tea Expo quy tụ hàng loạt thương hiệu trà đến từ Nhật Bản, Trung Quốc, Pháp, Malaysia, Thái Lan… Đây là dịp để doanh nghiệp Việt Nam giới thiệu sản phẩm, kết nối đối tác và tìm hướng đưa Trà Việt tham gia sâu hơn vào chuỗi cung ứng toàn cầu.

Ở phương diện ngoại giao, sự kiện Tea Connect - Trà ngoại giao với chủ đề "Hương trà tâm giao - kết tình hữu nghị" diễn ra chiều 5.12 sẽ đón tiếp lãnh đạo các Sở, ban, ngành của tỉnh Lâm Đồng, các đại sứ, đại diện tổ chức quốc tế, nghệ nhân trà, doanh nghiệp và các thí sinh Miss Cosmo Thế giới. Những cuộc trò chuyện thân tình bên chén trà sẽ trở thành không gian kết nối, lan tỏa tinh thần hữu nghị, hòa bình, thúc đẩy hợp tác và phát triển bền vững.

Tea Summit diễn ra vào ngày 6.12 tại Tea Resort Prenn trở thành điểm nhấn quan trọng khi chuyên gia, diễn giả và doanh nghiệp cùng thảo luận về xu hướng tiêu dùng mới, sản xuất bền vững, thích ứng biến đổi khí hậu và xây dựng thương hiệu trà đặc sản. Đây là những nội dung quan trọng, tạo nền tảng giúp ngành Trà Việt phát triển ổn định và nâng cao sức cạnh tranh trên thị trường quốc tế. Trong ngày cuối của Lễ hội 7.12, chuỗi hoạt động được nối dài bằng trải nghiệm thực tế. Tea Travel đưa du khách tham quan vùng nguyên liệu và Nhà máy chè cổ 1927 gần 100 năm tuổi. Qua đó, du khách hiểu sâu sắc hơn về văn hóa và quy trình sản xuất trà tại xứ sở B'Lao - Bảo Lộc. Cùng lúc, Tea Talk tại Đại học Đà Lạt truyền cảm hứng về khởi nghiệp xanh cho sinh viên và người trẻ.

Lễ hội Trà Quốc tế 2025 là sự kiện quy mô lớn nhất từ trước đến nay của ngành Trà, do UBND tỉnh Lâm Đồng phối hợp với một số đơn vị tổ chức. Lễ hội dự kiến thu hút hơn 20.000 lượt khách, World Tea Fest 2025 hứa hẹn là một sự kiện hấp dẫn trong mùa lễ hội cuối năm. Lễ hội không chỉ tôn vinh văn hóa trà Việt mà còn tạo cú hích mạnh mẽ, góp phần đưa thương hiệu Trà Việt định vị vững chắc trên bản đồ kinh tế và du lịch thế giới. ■

Phát triển nền tảng bản đồ số du lịch

Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam vừa tổ chức Hội thảo "Nghiên cứu quy trình xây dựng nền tảng bản đồ số du lịch để phát triển du lịch bền vững".

Tại hội thảo, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý đã có nhiều ý kiến đóng góp, chia sẻ những thông tin hữu ích, những kinh nghiệm triển khai từ các địa phương, đơn vị và quốc tế. Các ý kiến đều đánh giá cao nội dung đề tài nghiên cứu; khẳng định cần có cơ sở dữ liệu chính xác, chuẩn, duy trì cập nhật thường xuyên, đảm bảo tính pháp lý. Hệ thống nền tảng phải đồng bộ, tích hợp được nhiều tiện ích dùng chung; kết nối được với hệ thống cơ sở dữ liệu của các địa phương, đơn vị.

Phát biểu tại hội thảo, Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Phạm Văn Thủy nhấn mạnh, Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị đặt ra yêu cầu chiến lược đến năm 2030, hoạt động quản lý nhà nước phải được vận hành trên môi trường số, kết nối thông suốt dựa trên hệ thống dữ liệu đúng, đủ, sạch, sống. Nghị quyết 82/NQ-CP của Chính phủ cũng đã chỉ rõ nhiệm vụ hình thành hệ sinh thái về du lịch thông minh, phát triển hạ tầng số, hiện đại hóa về phương thức quản lý dựa trên các dữ liệu và những thời gian thực. Trong tiến trình đó, nền tảng dữ liệu và bản đồ số du lịch có vai trò hết sức quan trọng. Đây không chỉ là một công cụ để quảng bá về điểm đến hay hỗ trợ khách du lịch, mà còn là hạ tầng số để phục vụ quản trị điểm đến, giám sát các hoạt động quản lý tài nguyên, hoạch định chính sách, đánh giá tác động phát triển du lịch một cách bền vững...

"Từ thực tiễn, chúng ta phải thẳng thắn thừa nhận rằng dữ liệu du lịch của Việt Nam hiện nay đang phân tán, thiếu chuẩn hóa, thiếu đồng bộ giữa Trung ương, địa phương và doanh nghiệp. Việc triển khai các sản phẩm bản đồ số ở nhiều tỉnh thành còn manh mún, thiếu khả năng tích hợp và chia sẻ. Đặc biệt, phần lớn nền tảng hiện nay chưa phản ánh được các yếu tố cốt lõi của phát triển du lịch bền vững như sức chứa, khả năng chịu tải của điểm đến; luồng di chuyển của khách; tác động đến môi trường, cộng đồng và văn hóa bản địa...", Phó Cục trưởng Phạm Văn Thủy nhấn mạnh.

Phó Cục trưởng Phạm Văn Thủy yêu cầu nhóm nghiên cứu tiếp thu các ý kiến chia sẻ, cập nhật thường xuyên dữ liệu; có quy trình xây dựng nền tảng số phục vụ phát triển bền vững. Bên cạnh đó, phối hợp chặt chẽ với các địa phương, đưa dữ liệu chuẩn vào số hóa, đặc biệt là trong quy hoạch sử dụng đất, các vấn đề về khẳng định chủ quyền quốc gia. Kết nối liên thông cơ sở dữ liệu với các ngành, đơn vị liên quan đồng thời đưa ra kế hoạch thực hiện giai đoạn tiếp theo để bản đồ số du lịch được triển khai hiệu quả.

L.HƯƠNG

Bước phát triển về vị trí, vai trò của đối ngoại, hội nhập quốc tế

TS LƯƠNG HUYỀN THANH

Dự thảo Báo cáo chính trị trình Đại hội XIV của Đảng đã nêu một điểm mới có ý nghĩa chiến lược đặc biệt: *Xác định đối ngoại, hội nhập quốc tế là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên* (cùng với quốc phòng và an ninh). Đây là lần đầu tiên công tác đối ngoại được đặt trong hệ thống nhiệm vụ trọng tâm của Đảng, không còn là lĩnh vực "phục vụ", "hỗ trợ", thể hiện bước phát triển mới trong tư duy của Đảng về bảo vệ Tổ quốc "từ sớm, từ xa", cũng như trong quan niệm về phát triển nhanh và bền vững đất nước.

Nâng tầm vai trò của đối ngoại, hội nhập quốc tế

Tư duy đối ngoại của Đảng đã có sự phát triển liên tục, nhất quán và ngày càng hoàn thiện từ Đại hội VI đến Đại hội XIII. Từ mục tiêu cốt lõi, xuyên suốt, "bất biến" là giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, tranh thủ các yếu tố quốc tế thuận lợi cho công cuộc đổi mới và bảo vệ Tổ quốc, nâng cao vị thế đất nước, các nội dung cụ thể của hoạt động đối ngoại được điều chỉnh, bổ sung qua các giai đoạn nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước.

Nếu Đại hội VI (1986) đặt trọng tâm vào "tăng cường quan hệ hữu nghị và hợp tác toàn diện với Liên Xô và các nước trong cộng đồng xã hội chủ nghĩa" thì Đại hội VII bắt đầu "mở rộng quan hệ đối ngoại" nhằm phá thế bao vây, cấm vận và tạo môi trường quốc tế thuận lợi cho đổi mới. Trên cơ sở đó, Đại hội VIII đã chỉ rõ nội dung "mở rộng quan hệ đối ngoại" là "đa phương hóa và đa dạng hóa". Bước ngoặt quan trọng trong tư duy đối ngoại xuất hiện tại Đại hội IX khi Đảng ta xác định đường lối "mở rộng quan hệ nhiều mặt, song phương và đa phương… chủ động hội nhập kinh tế quốc tế và khu vực". Càng bước vào giai đoạn đẩy mạnh công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế, vị trí, vai trò của hoạt động đối ngoại trong sự phát triển bền vững đất nước càng nổi bật. Đối ngoại không dừng ở mức độ "phục vụ cho quốc phòng, an ninh, phát triển kinh tế, xã hội" mà ngày càng thể hiện vai trò "tiên phong" trong việc kiến tạo môi trường ổn định, thuận lợi cho phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc "từ sớm, từ xa"; "chủ động tích cực tham gia các cơ chế đa phương về quốc phòng, an ninh theo tư duy mới về bảo vệ Tổ quốc". Đồng thời, "hội nhập quốc tế" cũng được phát triển thành "hội nhập toàn diện, sâu rộng", bao trùm các lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, giáo dục, quốc phòng - an ninh, khoa học - công nghệ… Văn kiện Đại hội XIII của Đảng cũng nhấn mạnh yêu cầu kết hợp chặt chẽ đối ngoại với quốc phòng, an ninh và các lĩnh vực khác; coi đối ngoại không chỉ là công cụ đàm phán hay xử lý quan hệ quốc tế, mà còn là phương thức thiết lập vị thế, mở rộng không gian phát triển, nâng cao năng lực tự chủ và củng cố sức mạnh tổng hợp quốc gia.

TS. Lương Huyền Thanh

Lý luận về "bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa" ngày càng được hoàn thiện và trở thành trụ cột trong tư duy chiến lược của Đảng. Theo quan điểm này, bảo vệ Tổ quốc không chỉ là chức năng riêng của quốc phòng và an ninh, mà là nhiệm vụ tổng hợp, đòi hỏi sự tham gia của tất cả các lĩnh vực, đặc biệt là đối ngoại. Đảng chủ trương "thực hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, đa dạng hóa, đa phương hóa quan hệ đối ngoại... Việt Nam là bạn, là đối tác tin cậy và là thành viên tích cực, có trách nhiệm trong cộng đồng quốc tế". Bằng việc xây dựng lòng tin chiến lược, thúc đẩy quan hệ lợi ích đan xen với các quốc gia, giảm thiểu nguy cơ xung đột từ bên ngoài và tạo dựng môi trường khu vực - quốc tế ổn định, đối ngoại trở thành tuyến phòng thủ sớm, tuyến "tiền phương" quan trọng của sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc trong điều kiện mới.

Đây chính là tiền đề lý luận cho việc Đảng xác định đối ngoại, hội nhập quốc tế là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên và ngang tầm với các trụ cột chiến lược khác trong giai đoạn phát triển mới của đất nước.

Trong bối cảnh an ninh truyền thống và phi truyền thống đan xen ngày càng phức tạp, tạo ra các thách thức đa chiều mà không một công cụ đơn lẻ nào có thể giải quyết. Biến đổi khí hậu, an ninh lương thực, dịch bệnh toàn cầu, an ninh mạng, cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn và các điểm nóng khu vực… đều tác động trực tiếp đến lợi ích và môi trường phát triển của Việt Nam. Trong bối cảnh đó, đối ngoại trở thành công cụ linh hoạt, hiệu quả để xử lý các thách thức xuyên biên giới, tranh thủ sự ủng hộ quốc tế, đồng thời giảm thiểu nguy cơ xung đột và bất ổn.

Tiếp đến là vị thế và uy tín quốc tế của Việt Nam không ngừng được nâng cao, tạo điều kiện thuận lợi để đối ngoại trở thành một trụ cột trong chiến lược phát triển. Việt Nam ngày càng đóng vai trò tích cực tại ASEAN, APEC, Liên Hợp Quốc, tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình, chủ trì nhiều sáng kiến đa phương và mở rộng mạng lưới quan hệ đối tác chiến lược, đối tác toàn diện với hầu hết các nước và các trung tâm kinh tế - chính trị quan trọng của thế giới.

Và cuối cùng là nhu cầu mở rộng không gian phát triển và tranh thủ động lực mới từ hội nhập quốc tế ngày càng trở nên cấp thiết, nhất là trong bối cảnh tái cấu trúc nền kinh tế thế giới, chuyển đổi xanh, chuyển đổi số và tái định hình chuỗi cung ứng toàn cầu. Đối ngoại và hội nhập quốc tế đóng vai trò quan trọng trong việc thu hút nguồn lực đầu tư, công nghệ cao, tri thức mới, mở rộng thị trường xuất khẩu, đa dạng hóa đối tác, giảm phụ thuộc và nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế... Những yêu cầu này đòi hỏi phải định vị lại đối ngoại như một động lực chủ chốt của phát triển nhanh và bền vững.

Đối ngoại là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên

Lần đầu tiên, Đảng ta xác định đối ngoại và hội nhập quốc tế là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên, đặt cùng với quốc phòng và an ninh. Đây là bước nâng tầm có ý nghĩa chiến lược. Nếu trước đây, đối ngoại chủ yếu được nhìn nhận như công cụ phục vụ phát triển và củng cố môi trường hòa bình, thì nay được định vị như một trụ cột trong tổng thể sức mạnh quốc gia, có vai trò trực tiếp trong phát triển và bảo vệ Tổ quốc. Dự thảo xác định, phải "Phát triển đối ngoại trong kỷ nguyên mới, tương xứng với tầm vóc lịch sử văn hóa và vị thế của đất nước". Việc xác lập tính "trọng yếu, thường xuyên" cũng nhấn mạnh yêu cầu triển khai đối ngoại chủ động, liên tục và nhất quán trong mọi tình huống.

Dự thảo Văn kiện Đại hội XIV phát triển rõ hơn luận điểm đối ngoại là tuyến phòng thủ chiến lược từ sớm, từ xa: "Tiếp tục phát huy vai trò tiên phong của đối ngoại, phối hợp chặt chẽ với quốc phòng, an ninh, các cấp các ngành, các địa phương ngăn ngừa nguy cơ gây chiến tranh, xung đột, tạo lập và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, bảo vệ vững chắc Tổ quốc; tranh thủ các nguồn lực và điều kiện thuận lợi bên ngoài cho sự phát triển đất nước". Cơ chế "bảo vệ từ sớm, từ xa" được thiết lập đồng thời ở hai phương diện: Đối ngoại được xây dựng như công cụ phòng ngừa các nguy cơ bất ổn an ninh (xử lý các mối quan hệ, hợp tác trước khi bất ổn leo thang thành xung đột) và được xây dựng như công cụ ứng phó với các nguy cơ đó (góp phần tăng sức mạnh nội sinh của đất nước).

Dự thảo nhấn mạnh vai trò của Việt Nam trong việc chủ động tham gia định hình luật, chuẩn mực và cơ chế hợp tác quốc tế, thể hiện bước trưởng thành của ngoại giao đa phương. Việt Nam được xác định không chỉ tham gia, mà còn đóng góp có trách nhiệm, đề xuất sáng kiến, chủ động trong các vấn đề chung như biến đổi khí hậu, an ninh biển, an ninh lương thực, chuyển đổi năng lượng… Điều này cho thấy tư duy đối ngoại của một quốc gia có vị thế, có tầm nhìn chiến lược và trách nhiệm đối với cộng đồng quốc tế, phản ánh khát vọng và tâm thế của một quốc gia vươn mình trong kỷ nguyên mới.

Dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV đã đánh dấu bước phát triển quan trọng trong tư duy đối ngoại và hội nhập quốc tế của Đảng, thể hiện tầm nhìn chiến lược mới trong bối cảnh biến đổi mang tính thời đại của thế giới. Những điểm đổi mới này không chỉ phản ánh sự nhạy bén trong nhận thức của Đảng trước các xu thế lớn của thời đại, mà còn mở ra khuôn khổ định hướng có tính hệ thống để Việt Nam chủ động thích ứng, nâng cao vị thế quốc gia và phát huy tối đa các nguồn lực bên ngoài phục vụ mục tiêu phát triển nhanh, bền vững trong giai đoạn mới. ■

Cần Thơ thu hút du khách từ các sự kiện thể thao

Với vị trí trung tâm vùng Đồng bằng sông Cửu Long cùng điều kiện thuận lợi về cơ sở vật chất để tổ chức các giải thể thao lớn, TP Cần Thơ có nhiều tiềm năng quảng bá nét đẹp thông qua hoạt động thể thao, tạo động lực phát triển du lịch.

TP Cần Thơ vừa tổ chức thành công Giải vô địch thể thao điện tử châu Á 2025 (ECA 2025), tham gia giải có trên 100 vận động viên, lực lượng trọng tài đến từ 7 quốc gia: Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, Philippines, Lào, Thái Lan, Việt Nam và đông đảo người hâm mộ môn thể thao điện tử. Đây là lần đầu tiên sự kiện thể thao điện tử tầm châu lục được đăng cai tại Việt Nam. Việc tổ chức thành công Giải góp phần khẳng định năng lực tổ chức sự kiện quốc tế của TP Cần Thơ, mở ra cơ hội thúc đẩy phát triển ngành công nghiệp văn hóa, giải trí số, tăng cường hợp tác quốc tế, quảng bá hình ảnh và tiềm năng của TP Cần Thơ là vùng đất năng động, sáng tạo, nơi giao thoa giữa truyền thống và hiện đại.

Bên cạnh đó, TP Cần Thơ cũng đã tổ chức thành công nhiều giải thể thao cấp thành phố và quốc gia ở nhiều bộ môn như Giải chạy VnExpress Marathon Can Tho 2025, Giải Đua ghe Ngo thành phố, Giải vô địch các câu lạc bộ Kickboxing quốc gia, Giải vô địch trẻ và vô địch quốc gia môn bóng chuyền bãi biển 2x2 đồng đội... góp phần quảng bá hình ảnh thành phố thông qua lực lượng vận động viên, huấn luyện viên, trọng tài và người hâm mộ.

THU MINH

"Điểm hẹn âm nhạc" giữa trung tâm TP.HCM

Bài, ảnh: THÙY TRANG

Không gian trung tâm TP.HCM luôn đông đúc, nhưng những ngày này, sự tấp nập có phần sôi động hơn. Từ sáng đến tối, nhiều du khách quốc tế hòa vào dòng người trẻ đi bộ, tham quan, chụp ảnh, rồi bất chợt dừng lại trước những giai điệu lạ mà quen vang lên từ khu vực trước Bưu điện thành phố và tuyến phố đi bộ Nguyễn Huệ.

Trong tiết trời se lạnh cuối năm, tiếng sáo, tiếng đờn tranh, đờn bầu, tiếng trống cơm rộn ràng khiến cả khoảng không rộng mở trở nên ấm và gần gũi. Những âm thanh đó đến từ chương trình biểu diễn của Nhà hát Ca múa nhạc Dân tộc Bông Sen.

Gần 20 tiết mục được dàn dựng, trình diễn luân phiên mỗi tuần, kết hợp nhạc cụ truyền thống với phong cách hòa âm hiện đại. Dù khu vực vỉa hè cạnh Bưu điện và Đường sách đang được thi công, không gian bị thu hẹp phần nào nhưng khán giả vẫn quây tròn, chăm chú đợi đến giờ biểu diễn. Không hàng rào, không ghế ngồi, chỉ cần vài mét vuông và thậm chí ngồi bệt trên các bậc thang lối vào Bưu điện, người xem có ngay một "sân khấu mở" ngay giữa trung tâm thành phố.

Các nghệ sĩ Nhà hát Ca múa nhạc Dân tộc Bông Sen biểu diễn phục vụ trước Bưu điện TP.HCM

Giai điệu giữa phố xá rộn rã

Khoảng 7h30 cuối tuần qua, các nghệ sĩ xuất hiện trong trang phục truyền thống. Dù là chương trình biểu diễn định kỳ hằng tuần, nhiều du khách quốc tế và cả các bạn trẻ người Việt lại cho biết đây là lần đầu họ được xem trực tiếp. Khi những giai điệu đầu tiên vang lên, tiếng hát và nhịp múa rộn ràng lập tức giữ chân người qua lại. Khán giả đứng xem mỗi lúc một đông, nhiều người đưa điện thoại lên ghi lại khoảnh khắc để làm kỷ niệm hoặc chia sẻ với bạn bè, người thân.

Buổi biểu diễn mở đầu bằng hòa tấu *Hồn quê* (tác giả Thanh Sơn) với tiếng đàn bầu ngân dài, tiếng đàn tranh vang lên trong trẻo… Từ phía sau, vài du khách quốc tế ban đầu chỉ đứng quan sát; chỉ một lát sau, họ bật máy quay, ghi lại từng đoạn ngắn. Lần lượt, những tiết mục như ca khúc *Nắng gió phương Nam* (tác giả NSƯT Nhất Sinh), Quê hương tôi (tác giả Khắc Việt) Giai điệu Việt Nam (tác giả Tuấn Cry), song tấu *Trúc xinh* (tác giả NSƯT Đinh Linh), độc tấu đờn kìm Trăng rằm (tác giả NSƯT Anh Tấn), múa *Nón quai thao* (biên đạo: NSND Phi Long), múa Mâm vàng (biên đạo NSƯT Vĩnh Hiển)… đưa khán giả đi dọc Bắc, Trung, Nam trong một hành trình vắn tắt nhưng đậm chất Việt. Mỗi tiết mục không dài, chỉ chừng vài phút, nhưng đủ để người xem cảm nhận sắc thái vùng miền qua trang phục, động tác, âm sắc nhạc cụ.

Chương trình nghệ thuật của Nhà hát thu hút đông khán giả

Điểm đặc biệt là phần dẫn chương trình song ngữ Việt - Anh, giúp du khách hiểu khái quát nội dung biểu diễn. Không phải ai cũng hiểu hết câu chuyện văn hóa phía sau mỗi tiết mục, nhưng cảm xúc được truyền qua âm thanh, nhịp điệu thì không cần phiên dịch. Một nữ hướng dẫn viên du lịch tên Cao Nhi (Công ty Du lịch Thiên Niên Kỷ tại TP.HCM, chuyên về khách inbound) đang dẫn đoàn khách Ấn Độ đi tham quan trung tâm thành phố cho biết, cô và đoàn hoàn toàn "gặp chương trình một cách tình cờ", nhưng ai nấy đều thích thú. "Họ không hiểu nội dung đâu chị, nhưng họ thích cái giai điệu. Họ bảo âm thanh lạ mà vui tai. Tụi em dẫn khách đi Bưu điện, Đường sách, Nhà thờ Đức Bà… mà bữa nào gặp biểu diễn như vậy là khách đứng lại xem hết", hướng dẫn viên chia sẻ.

Nhi nói thêm, ngoài khách Ấn Độ, cô thường dẫn khách Singapore, Malaysia, Australia, Đan Mạch, Thụy Điển… và "đa số đều thích mấy chương trình văn hóa ngoài trời như vậy". Khi tôi hỏi vì sao, Nhi bảo: "Vì nó tự nhiên. Khách đi ngang, nghe âm nhạc, thấy nghệ sĩ múa là họ tò mò. Mà xem xong thì vui".

Các nghệ sĩ Nhà hát Ca múa nhạc Dân tộc Bông Sen biểu diễn phục vụ tại phố đi bộ Nguyễn Huệ vào buổi tối cuối tuần

Sân khấu mở - khán giả mở

Không gian biểu diễn giữa phố tạo cảm giác thân thiện và dễ tiếp cận. Người già đứng sau lưng người trẻ, trẻ em ngồi ngay trước sân khấu, còn du khách thì liên tục di chuyển để tìm góc quay đẹp hơn. Sự linh hoạt này là nét riêng của mô hình biểu diễn công cộng mà Nhà hát Bông Sen đã duy trì thời gian qua.

Theo ca sĩ, nhạc sĩ Lê Anh Tuấn, Trưởng phòng Tổ chức biểu diễn và Đối ngoại Nhà hát Ca múa nhạc Dân tộc Bông Sen, hoạt động này nằm trong chuỗi chương trình quảng bá nghệ thuật dân tộc đương đại diễn ra xuyên suốt đến cuối năm 2025. "Mỗi tuần biểu diễn hai suất, sáng và tối. Chúng tôi thay đổi tiết mục liên tục để giữ sự mới mẻ. Mục tiêu là để người dân, đặc biệt là người trẻ tiếp cận nghệ thuật truyền thống một cách tự nhiên nhất", Tuấn cho biết. Nhà hát Ca múa nhạc Dân tộc Bông Sen hiện duy trì biểu diễn tại hai điểm: Phố đi bộ Nguyễn Huệ và khu vực trước Bưu điện thành phố. Thời lượng mỗi chương trình từ 60 đến 90 phút, với sự tham gia của dàn nghệ sĩ đông đảo: NSƯT Anh Tấn, NSƯT Thu Thủy, Lê Anh Tuấn, Anh Nguyệt, Minh Khang, Minh Phát, Lâm Trần Quang, Hoàng Anh Tuấn, Diễm Quỳnh, Lâm Ngọc, Mỹ Duyên, Tường Vy… cùng nhiều diễn viên múa.

Với cấu trúc linh hoạt, chương trình giúp khán giả "trải nghiệm nhanh" nhiều loại hình nghệ thuật dân gian: Hòa tấu đàn tranh, đàn

bầu, sáo mèo; múa dân gian ba miền; ca khúc mang âm hưởng dân tộc nhưng được phối mới. Mọi thứ giữ trọn tinh thần truyền thống nhưng cách thể hiện lại gần gũi với nhịp sống hiện đại của thành phố. Trong đám đông sáng 29.11, chúng tôi gặp Thuận, sinh viên Trường ĐH Ngoại ngữ - Tin học TP.HCM. Thuận đứng xem một lúc lâu rồi mới chịu trả lời phỏng vấn. "Dạ… lạ. Em thấy lạ trước rồi mới thấy hay. Bình thường tụi em giải trí bằng phim, nhạc hiện đại thôi, hiếm khi coi mấy cái này. Mà ra đường thấy biểu diễn thì em đứng lại liền", Thuận chia sẻ.

Khi hỏi liệu sau này có chủ động quay lại xem nữa không, Thuận gật đầu ngay: "Dạ có. Với lại em sẽ rủ bạn đi nữa, coi ngoài trời vui". Gần đó, hai nữ sinh viên Trường ĐH KHXHNV (ĐH Quốc gia TP.HCM) lại là khán giả quen thuộc "sân khấu mở" nơi đây. Bạn tên Phương Anh nói: "Tụi em thường đến Đường Sách nên biết trước Bưu điện hay có biểu diễn nghệ thuật. Có khi là Đờn ca tài tử, có khi cải lương, nay thì ca nhạc, múa với hòa tấu. Tụi em thích không khí này, nhẹ nhàng mà vui, rất ý nghĩa". Những phản hồi tự nhiên ấy cho thấy các chương trình biểu diễn công cộng đang thực sự làm không gian trung tâm TP.HCM sinh động hơn, đồng thời góp phần đưa nghệ thuật truyền thống và giai điệu Việt đến gần hơn với người dân lẫn du khách.

Không phải lần đầu nghệ thuật truyền thống "bước ra đường", nhưng việc duy trì đều đặn và bài bản như hiện nay lại là điều đáng chú ý. Chương trình của Nhà hát Bông Sen không thu vé, không đặt mục tiêu thương mại. Nghệ sĩ biểu diễn trong bối cảnh đôi khi không hoàn hảo, tiếng xe, tiếng giày dép, công trình thi công ngay sát bên… nhưng chính điều đó lại tạo ra sự kết nối tự nhiên giữa nghệ thuật và đời sống đô thị. Nhiều tiết mục sử dụng nhạc cụ dân tộc nhưng được phối khí hiện đại, tạo cảm giác gần gũi hơn với người trẻ. Cách dàn dựng linh hoạt giúp khán giả không thấy nặng nề hay lặp lại; dù đã xem vài lần, họ vẫn sẵn sàng đứng lại thêm. Điều thú vị là không gian mở khiến việc thưởng thức trở nên thoải mái hơn: Nhiều tài xế xe công nghệ tranh thủ đậu xe gần đó để xem vài tiết mục trong lúc chờ khách, không cần gửi xe hay bước vào sân khấu nào cả.

Theo chia sẻ từ nhà hát, mục tiêu lớn nhất của chuỗi chương trình là tạo cầu nối giữa truyền thống, hiện đại, để người dân TP.HCM, nhất là thế hệ trẻ, nhìn thấy nét đẹp của văn hóa Việt ngay trong không gian quen thuộc nhất. Đồng thời, đây cũng là một cách quảng bá hình ảnh thành phố năng động, thân thiện trong mắt du khách quốc tế. ■

Số hóa toàn bộ kiến trúc, hiện vật tại di sản Mỹ Sơn

● **KHÁNH CHI**

Số hóa di tích và hiện vật tại Khu đền tháp di sản văn hóa thế giới Mỹ Sơn (xã Thu Bồn, TP Đà Nẵng) sẽ góp phần giúp công tác quản lý, bảo tồn và phát huy giá trị di sản hiệu quả hơn.

Ban Quản lý di sản văn hóa thế giới Mỹ Sơn (BQL Mỹ Sơn) cho biết, đơn vị đang tiến hành số hóa quét 3D toàn bộ công trình đền tháp và một số hiện vật tiêu biểu tại khu di tích nhằm phục vụ công tác quản lý và phát huy giá trị di sản, kết hợp quảng bá di sản văn hóa Mỹ Sơn.

Bên cạnh việc tập trung cho nhiệm vụ lập Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi di tích quốc gia đặc biệt Khu đền tháp Mỹ Sơn đến năm 2035, tầm nhìn đến năm 2050, việc số hóa di tích và hiện vật cũng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm mà BQL Mỹ Sơn sẽ tập trung thực hiện. Theo kế hoạch, từ nay đến hết năm 2025 sẽ tiến hành số hóa toàn bộ di tích, phế tích kiến trúc; đồng thời chọn ra 200 hiện vật tiêu biểu để số hóa.

Mỹ Sơn là một công trình kiến trúc văn hóa lớn, hiện có 60 phế tích kiến trúc và ba vết tích kiến trúc cùng 2.278 hiện vật. Tuy nhiên, do chiến tranh, thiên tai, thời gian, các tháp bị ảnh hưởng, tàn phá; một số cổ vật, bảo vật quốc gia bị bào mòn, phá hủy theo thời gian. Việc thực hiện số hóa quét 3D toàn bộ hiện trạng của thánh địa Mỹ Sơn gồm các đền tháp, các cổ vật, bảo vật quốc gia nhằm phục vụ công tác lưu trữ dữ liệu, quảng bá và phục chế lại qua nhiều năm bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Hiện trạng tại các nhóm tháp A, B, C, D, G… có một số hạng mục bị tàn phá, không còn nguyên vẹn. Để tối ưu lưu trữ, bảo tồn, việc đề xuất giải pháp lưu trữ mô hình các tháp với công nghệ quét 3D, đồng thời đưa mô hình lên nền tảng website để quảng bá hình ảnh 3D rộng rãi đến được nhiều đối tượng là một hướng đi.

Mỗi tháp, cổ vật, bảo vật của Mỹ Sơn sẽ được quét bằng công nghệ quét 3D laser, cho ra độ chính xác nhất, từ cấu tạo, kiến trúc, chất liệu, kích thước thật của tòa tháp. Sau khi quét, sẽ dựa trên file scan thực tế để đưa ra được file mô hình cơ bản. Trải qua giai đoạn xử lý sẽ thu được một mô hình 3D hoàn chỉnh. File 3D này sẽ là cơ sở lưu trữ dữ liệu để xây dựng lại, phục hồi công trình, cổ vật, bảo vật nếu như có sự cố xảy ra mà không cần đến tài liệu xưa cũ. Tất cả file 3D sẽ được lưu trữ trên hệ hình thống riêng biệt, có cấu hình đủ mạnh, tối ưu cho việc lưu trữ dữ liệu và quản lý. Bằng việc thay đổi quy cách quản lý và lưu trữ dữ liệu, vẻ đẹp của Mỹ Sơn sẽ được lưu trữ mãi theo thời gian. Bên cạnh đó, giải pháp quảng bá thông qua website tích hợp mô hình 3D sẽ giúp du khách tăng tính trải nghiệm, tạo sự đa dạng khi sử dụng, giúp thu hút được nhiều lượt quan tâm của người dùng.

BQL Mỹ Sơn là một trong số ít đơn vị tiên phong xây dựng kho dữ liệu quản lý hiện vật Chăm ở Quảng Nam (trước đây). Từ năm 2003 đã khởi đầu manh nha quá trình số hóa khi tiến hành kiểm kê, đánh số toàn bộ hiện vật tại di tích Mỹ Sơn và nhập dữ liệu vào máy tính để theo dõi. Năm 2006, BQL Mỹ Sơn đã tiến hành kiểm kê, mô tả, sao chụp hình ảnh, scan 3D, số hóa nhiều hiện vật khảo cổ học được khai quật tại di tích, lưu trữ vào hệ thống phần mềm chuyên dụng do Cục Di sản văn hóa (Bộ VHTTDL) cung cấp. Cạnh đó, một số kiến trúc đền tháp cũng đã được số hóa thông qua các dự án tài trợ. Tuy nhiên, do thời gian đã lâu, một số phần mềm đã cũ do đó phải số hóa cập nhật lại với hệ thống công nghệ mới chuyên dụng tốt hơn, đặc biệt với một số hiện vật tiêu biểu nhằm phát huy giá trị hiện vật, di tích đến du khách thuận tiện, hiệu quả.

Năm 2018, với sự giúp đỡ của các chuyên gia đến từ Italy và Ấn Độ, BQL Mỹ Sơn đã hoàn thành việc số hóa hơn 1.000 hiện vật cổ tìm được khi khai quật, trùng tu nhóm tháp G, K và H. Theo đó, thực hiện việc đánh mã số của từng hiện vật như tượng cổ, gạch ngói cổ và nhiều hiện vật trong kết cấu vật liệu xây dựng được phát hiện trong quá trình khôi phục tháp cổ, để lưu trữ vào thiết bị vi tính dưới dạng số hóa. Con số này không ngừng tiếp tục bổ sung qua những dự án khai quật, bảo tồn các nhóm tháp Mỹ Sơn, các hiện vật từ Bảo tàng văn hóa Sa Huỳnh,… Việc số hóa quét 3D công trình kiến trúc đền tháp, tư liệu, hiện vật liên quan đến di sản văn hóa không chỉ giúp công tác lưu trữ, bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa Mỹ Sơn hiệu quả và chuyên nghiệp hơn mà còn phù hợp với xu hướng hiện nay.

Theo ông Nguyễn Công Khiết, Phó Giám đốc BQL Mỹ Sơn, công tác số hóa hiện vật, di tích được đơn vị xác định là yêu cầu cấp thiết, tất yếu hiện nay và là một trong số những nhiệm vụ trọng tâm đặt ra từ nay đến cuối năm 2026. Qua đó nhằm lưu trữ dữ liệu vô hạn, từ đó có thể cung cấp tư liệu chính xác, thuận tiện nhất khi cần thiết. Chuyển đổi số dựa trên nền tảng công nghệ sẽ giúp công tác quản lý, phát huy giá trị hiện vật, di tích trở nên thuận tiện, hiệu quả. Bên cạnh đó, đơn vị cũng sẽ thực hiện một số nội dung trọng tâm trong công tác chuyển đổi số như: Triển khai hệ thống camera AI giám sát các di tích. Triển khai hệ thống âm thanh IP tại từng khu vực tháp và các lối đi.

Việc thiết lập hệ thống âm thanh IP tại từng cụm tháp và tuyến tham quan chính giúp cung cấp thông tin về di tích. Đồng thời, hệ thống còn phục vụ hiệu quả cho công tác tuyên truyền nội quy, quy định tham quan, góp phần nâng cao ý thức cộng đồng trong việc gìn giữ và bảo vệ di sản. Được biết, thời gian qua, BQL Mỹ Sơn cũng đã triển khai thực hiện, áp dụng công nghệ số vào việc quảng bá, giới thiệu giá trị Mỹ Sơn đến với du khách, cộng đồng. ■

Các đơn vị chuyên môn tại BQL Mỹ Sơn tiến hành kiểm kê, số hóa quét 3D toàn bộ di tích và một số hiện vật tiêu biểu

LIÊN HOAN QUỐC TẾ SÂN KHẤU THỬ NGHIỆM LẦN THỨ VI NĂM 2025:

Giữ bản sắc Việt trong "cơn gió lạ"

● **THANH MAI**

Dù đã khép lại, Liên hoan quốc tế Sân khấu thử nghiệm lần thứ VI, năm 2025 vẫn để lại dấu ấn sâu đậm với những tác phẩm vượt khuôn mẫu, dám thử nghiệm, làm mới. Song chính từ những "cơn gió lạ", nỗi trăn trở lớn đã được đặt ra: Cái mới phải làm giàu thêm bản sắc văn hóa Việt, chứ không thể đánh mất cốt lõi tinh hoa của dân tộc...

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Phan Tâm và Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Ninh Bình Trần Song Tùng trao giải Xuất sắc cho 2 đơn vị nghệ thuật: Nhà hát Kịch Việt Nam (vở "Người đi dép cao su") và Đoàn Kịch Ngư cổ Trạm Hóa tỉnh Sơn Đông - Trung Quốc (vở "Đêm nay là đêm nào")

Cảnh trong vở "Người đi dép cao su"

> *"Liên hoan quốc tế Sân khấu thử nghiệm 2025 diễn ra đúng thời điểm ngành Văn hóa đang xây dựng Nghị quyết về chấn hưng và phát triển văn hóa, coi văn hóa là nền tảng tinh thần và sức mạnh mềm quốc gia. Trong bối cảnh Việt Nam đẩy mạnh hội nhập theo Nghị quyết 59, Liên hoan trở thành điểm giao thoa văn hóa quốc tế, khẳng định tinh thần chủ động hội nhập của sân khấu Việt. Bộ VHTTDL sẽ tiếp tục tạo điều kiện để sân khấu phát triển, sáng tạo mạnh mẽ nhưng vẫn giữ vững bản sắc và giá trị Việt Nam."*
>
> **(Thứ trưởng Bộ VHTTDL PHAN TÂM)**

Bùng nổ sáng tạo

Được tổ chức trong 15 ngày (16-30.11), Liên hoan năm nay lập kỷ lục với gần 30 đơn vị nghệ thuật trong và ngoài nước, quy tụ 10 loại hình sân khấu, tạo nên một bức tranh đa sắc, đa tầng. Chính sự đa dạng mạnh mẽ ấy mở rộng biên độ giao lưu, giúp nghệ sĩ cũng như khán giả tiếp nhận những xu hướng thử nghiệm táo bạo để phát triển nghệ thuật trên nền tảng giá trị cốt lõi của mỗi dân tộc. Sự hội tụ này cũng khẳng định quy luật tất yếu: Sáng tạo để tồn tại, đổi mới để bước tiếp, không ngừng khai mở những giá trị thẩm mỹ mới cho công chúng.

Dựa trên ba trụ cột chính của cuộc thử nghiệm: Biên kịch, đạo diễn, nghệ thuật biểu diễn, gần như mọi vở dự thi đều cho thấy tinh thần "vượt rào". Các nghệ sĩ không chỉ thử, mà còn dám khai phá, mạnh tay mở đường cho những cấu trúc sân khấu mới, tạo nên diện mạo giàu sáng tạo hiếm gặp ở các mùa Liên hoan trước.

Ở phương diện biên kịch, nhiều tác giả đã quyết liệt rời bỏ khung ba hồi - năm bước truyền thống để thử nghiệm những cấu trúc táo bạo hơn: Kể chuyện theo dòng thời gian liền mạch; xáo trộn các lớp truyện ở nhiều thời điểm; đặt câu chuyện trong không gian phi thực như giấc mơ; hòa trộn ranh giới hiện thực - giả tưởng, con người - linh hồn; hoặc để mọi diễn tiến xảy ra trong "thế giới ảo"… Những cấu trúc phi truyền thống đã tạo xung lực mới, đôi khi gây lạ lẫm, thậm chí ức chế, để kích hoạt tư duy người xem. Một số tác phẩm nổi bật nhờ giấu thông điệp trong xung đột nhân vật, bùng nổ qua những thủ pháp bất ngờ. Dù trừu tượng hay gai góc, tất cả đều hướng tới giá trị chân - thiện - mỹ, như "liều thanh lọc" giúp khán giả soi chiếu lại chính mình.

Ở phương diện đạo diễn, nhiều nghệ sĩ đã từ bỏ lối tả thực quen thuộc để khai thác triệt để không gian ước lệ - tinh hoa của sân khấu phương Đông. Có đạo diễn thu nhỏ sân khấu tới nghẹt thở để phơi bày bi kịch con người; có người mở rộng không gian thành "vũ trụ sân khấu". Không gian liên tục biến hóa, lúc là sàn nhảy, khi là cao ốc, nghĩa địa, hầm mộ… Nhiều đạo diễn còn mạnh dạn pha trộn loại hình: Rối nước - rối cạn, xiếc - kịch nói, cải lương - chèo - tuồng; thậm chí dùng toàn bộ tre nứa làm đạo cụ và con rối... Những thử nghiệm này tạo nên tác phẩm vừa thấm đẫm tinh thần dân tộc, vừa mang hơi thở hiện đại.

Ở phương diện biểu diễn, dù kịch bản không mới, nhiều tác phẩm vẫn chinh phục khán giả bởi tài năng diễn xuất. Không ít nghệ sĩ đạt đến trình độ điêu luyện khiến người xem có cảm giác họ đang "bay" trên sân khấu. Từng ánh mắt, biểu cảm, bước đi, chuyển động cơ thể đều chính xác, chắt lọc, hòa quyện thành hình tượng nhân vật rực sáng. Diễn xuất đạt độ hoàn thiện như "được lập trình", nhưng vận hành bằng tâm hồn và trái tim đầy nhiệt huyết. Thành quả ấy không chỉ đến từ năng khiếu, mà từ khổ luyện, đam mê, kỷ luật nghề và những hy sinh thầm lặng phía sau ánh đèn.

Nhiều trăn trở, suy tư

Bên cạnh những thành công, Liên hoan cũng bộc lộ không ít hạn chế về hiệu quả sáng tạo. Nhiều kịch bản táo bạo nhưng có chất lượng chưa đảm bảo. Có vở dồn sức tìm cái mới, cái lạ, cái dị thường, nhưng lại khiến khán giả căng thẳng và ức chế vì khó hiểu. Thử nghiệm không chỉ là phá cách, mà nó phải dẫn dắt, gợi mở nhận thức, cảm xúc và thẩm mỹ. Khi nghệ sĩ quá mải mê đi tìm cái mới mà quên tính hiệu quả và tác động xã hội, thử nghiệm sẽ trở nên vô nghĩa.

Ngoài ra, việc đặt nặng sáng tạo đôi khi dẫn đến nguy cơ phá hủy giá trị sân khấu truyền thống. Trong 10 loại hình, có tới 6 loại hình nghệ thuật truyền thống: Chèo, tuồng, cải lương, dân ca kịch, múa, rối… Tiếp thu thử nghiệm quốc tế là cần thiết, nhưng nhiều nghệ sĩ khi vận dụng đã vô tình phá vỡ cấu trúc, ngôn ngữ và giá trị truyền thống. Sáng tạo phải dựa trên nền tảng cốt lõi, không được đánh đổi bản sắc để chạy theo thử nghiệm; nếu không, sân khấu và văn hóa Việt sẽ tự đánh mất chính mình.

Chủ tịch Hội đồng giám khảo, nhà viết kịch, TS Nguyễn Đăng Chương nhấn mạnh: "Chúng ta cầu thị, sẵn sàng tiếp thu cái mới, nhưng phải làm giàu bản sắc văn hóa Việt, không phủ nhận tinh hoa quá khứ. Sự khác biệt trong sáng tạo nghệ thuật phải hoàn thiện chức năng của nó, hướng tới chân - thiện - mỹ, thanh lọc tâm hồn, thúc đẩy ý thức đẩy lùi cái xấu, trăn trở, suy tư và vun đắp những giá trị tốt đẹp cho xã hội".

Cũng theo TS Nguyễn Đăng Chương, cuộc chơi thử nghiệm trong nghệ thuật sân khấu luôn đi kèm thành công hoặc thất bại. Nếu không dám thử, không dám chấp nhận thất bại, chúng ta sẽ mãi đứng yên, bị thời gian và biến động xã hội vùi lấp. Thất bại, dù thảm hại, vẫn là bài học quý giá, trở thành hạt nhân thúc đẩy ý thức, khát vọng và động lực để vươn tới thành công. Vì vậy, nghệ sĩ hãy coi thành công hay thất bại đều là "báu vật", nuôi dưỡng ngọn lửa sáng tạo, để cho ra đời những tác phẩm mới đạt chất lượng cao, mang tính tiên tiến, hiện đại, đồng thời vẫn đậm bản sắc văn hóa của mỗi quốc gia, mỗi dân tộc. Thử nghiệm chính là con đường duy nhất để sân khấu phát triển, để nghệ thuật không chỉ phản ánh mà còn dẫn dắt đời sống tinh thần, mở rộng biên độ thẩm mỹ và nhận thức của công chúng. ■

HBSO tái diễn ballet *Kẹp hạt dẻ*

Ballet *Kẹp hạt dẻ* của Nhà hát Giao hưởng - Nhạc - Vũ kịch TP.HCM (HBSO) tiếp tục trở thành điểm hẹn nghệ thuật mùa cuối năm tại Nhà hát Thành phố. Vở diễn trở lại từ ngày 5-7.12, mang đến không khí Giáng sinh rực rỡ và màu sắc cổ tích quen thuộc.

Dựa trên truyện của E.T.A. Hoffmann, tác phẩm theo chân cô bé Clara trong giấc mơ nơi chú lính kẹp hạt dẻ hóa thành hoàng tử, cùng cô vượt qua trận chiến với Vua chuột và bước vào Vương quốc bánh kẹo. Phiên bản dành cho HBSO do biên đạo Na Uy Johanne Jakhelln Constant dàn dựng, nhiều năm qua được khán giả nhỏ tuổi yêu thích.

Âm nhạc của Tchaikovsky tiếp tục là linh hồn của vở diễn, nổi bật với Pas De Deux - một trong những bản nhạc đẹp nhất của vũ kịch. Khúc *Overture* mở màn nhẹ nhàng dẫn dắt khán giả vào câu chuyện Giáng sinh; hai màn diễn giữ nguyên tinh thần nguyên tác, kết thúc bằng khoảnh khắc Clara tỉnh dậy sau giấc mơ kỳ diệu.

Năm nay, Dàn nhạc Giao hưởng HBSO và Hợp xướng Nữ HBSO biểu diễn trực tiếp dưới sự chỉ huy của TS, Nhạc trưởng Lê Ha My, hứa hẹn mang đến trải nghiệm giàu cảm xúc. Dàn nghệ sĩ tham gia gồm: Đỗ Hoàng Khang Ninh, Lê Tuấn Anh, Lê Đức Anh, Chika Tatsumi, La Mẫn Nhi, Đặng Minh Hiền và các học viên Salsa Ballet...

ANH HUY

SÁCH THANH NHẠC TẠI VIỆT NAM:

Từ "khoảng trống" tri thức đến bước tiến hội nhập

● **TRUNG NGHĨA**

Sự xuất hiện của loạt sách thanh nhạc mới trong thời gian gần đây đã lấp đầy khoảng trống tri thức vốn kéo dài nhiều thập kỷ, đồng thời mở ra cơ hội để người học Việt Nam tiếp cận những chuẩn mực hàn lâm quốc tế. Từ những công trình chuyên sâu đầu tiên, nền thanh nhạc nước nhà đang từng bước xây dựng nền tảng khoa học, nuôi dưỡng khát vọng hội nhập và phát triển bền vững.

Nguồn tri thức chuẩn mực trong lĩnh vực thanh nhạc

Trong nhiều thập kỷ, thị trường xuất bản Việt Nam chủ yếu quen với các tuyển tập ca khúc và sách nghiên cứu về lịch sử âm nhạc, trong khi một lĩnh vực quan trọng như thanh nhạc lại thiếu những công trình học thuật hệ thống. Người học, giảng viên hay người yêu ca hát phần lớn phải dựa vào truyền khẩu, kinh nghiệm cá nhân hoặc các tài liệu nước ngoài khó tiếp cận. Vì vậy, sự ra đời của những cuốn sách thanh nhạc gần đây đánh dấu một bước tiến đáng kể.

Vừa qua, nghệ sĩ opera Nguyễn Bích Thủy - người đạt nhiều thành tựu quốc tế và hiện sinh sống tại Cộng hòa Áo - đã giới thiệu tác phẩm *Khoa học và nghệ thuật ca hát: Một cách tiếp cận chuyên sâu về thanh nhạc cổ điển,* được xem là một trong số ít công trình học thuật bài bản của Việt Nam trong lĩnh vực này. Ấn phẩm gồm 14 chương, trình bày từ cơ chế hoạt động của thanh quản, hệ hô hấp đến các kỹ thuật nghệ thuật như Chiaroscuro, Appoggio, Portamento, messa di voce, agility, vibrato... Một chương riêng được dành để phân tích hệ thống phân loại giọng hát Fach của Đức - nền tảng quan trọng trong đào tạo opera.

Chia sẻ tại buổi ra mắt sách, nữ nghệ sĩ cho biết, những trải nghiệm biểu diễn và giảng dạy tại môi trường hàn lâm châu Âu đã tạo nên nền tảng khoa học để viết cuốn sách. Nếu trước đây người học chủ yếu dựa vào trực giác, thì ngày nay giải phẫu học, cơ học thanh âm, âm học và tâm lý biểu diễn cho phép tiếp cận giọng hát bằng phương pháp khoa học hơn, giúp nghệ thuật ca hát trở về đúng bản chất tự nhiên của nó.

Tác giả nhấn mạnh việc phân loại giọng hát tuy phức tạp nhưng cần thiết để hiểu sự phát triển của nghệ thuật thanh nhạc trên thế giới và ứng dụng phù hợp tại Việt Nam. Động lực viết sách, theo chị, đến từ tình yêu opera và mong muốn chia sẻ tri thức tích lũy được với quê hương, như một lời tri ân dành cho thầy cô và gia đình.

Một số cuốn sách về thanh nhạc ra đời, tạo nền tảng phát triển âm nhạc Việt Nam trong bối cảnh hội nhập (Trong ảnh: Tác phẩm "Khoa học và nghệ thuật ca hát: Một cách tiếp cận chuyên sâu về thanh nhạc cổ điển" của nghệ sĩ opera Nguyễn Bích Thủy)

Sự xuất hiện của các công trình nghiên cứu thanh nhạc mang lại nhiều tác động tích cực: Sinh viên có thêm nguồn tài liệu khoa học đáng tin cậy; người yêu ca hát tiếp cận kiến thức bài bản, tránh lối học cảm tính...

NSND Đỗ Quốc Hưng, Giám đốc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam, đánh giá đây là kết quả của một hành trình nghiên cứu nghiêm túc, bền bỉ, mang đến những kỹ thuật thanh nhạc chuyên sâu và hữu ích cho đào tạo. Cuốn sách nổi bật bởi cấu trúc khoa học, hệ thống và khả năng diễn đạt mạch lạc, giản dị nhưng vẫn truyền tải được chiều sâu nghệ thuật.

Theo TS Tân Nhàn, Trưởng khoa Thanh nhạc (Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam), trong bối cảnh hội nhập quốc tế, một công trình chuyên sâu như thế này mang ý nghĩa đặc biệt, trở thành nguồn tài liệu chuẩn mực cho những ai theo đuổi lĩnh vực thanh nhạc.

Nền tảng thúc đẩy âm nhạc Việt hội nhập

Ngoài tác phẩm của nghệ sĩ opera Nguyễn Bích Thủy, thời gian gần đây, nhiều nghệ sĩ và giảng viên uy tín cũng đã giới thiệu các công trình nghiên cứu về thanh nhạc, góp phần làm phong phú đời sống âm nhạc Việt Nam. Ở tuổi 86, sau hơn 70 năm đứng trên sân khấu, NSND Trần Hiếu ra mắt cuốn *Sức mạnh của ngôn ngữ trong tiếng hát Việt Nam* - một công trình được ông âm thầm khởi viết từ năm 1968. Tác phẩm kết tinh trải nghiệm biểu diễn và giảng dạy của nghệ sĩ lão thành, lý giải thuyết phục về thanh nhạc Việt Nam - từ kỹ thuật luyện giọng, nhả chữ đến cách truyền tải tinh thần của mỗi tác phẩm - đồng thời gửi gắm mong muốn thế hệ ca sĩ trẻ khi hội nhập quốc tế vẫn giữ được cá tính và tâm hồn Việt.

Bên cạnh đó, cuốn *Lịch sử Opera Ý* của GS Gianni Kriscak cùng Hiền Nguyễn, Trịnh Thị Oanh mang đến cái nhìn toàn diện về sự hình thành và phát triển của opera, giúp độc giả Việt Nam tiếp cận nền tảng nghệ thuật châu Âu.

Sự xuất hiện của các công trình nghiên cứu thanh nhạc mang lại nhiều tác động tích cực: Sinh viên có thêm nguồn tài liệu khoa học đáng tin cậy; người yêu ca hát tiếp cận kiến thức bài bản, tránh lối học cảm tính; giới biểu diễn có cơ sở nâng cao chất lượng nghệ thuật trước bối cảnh hội nhập quốc tế. Đồng thời, dòng sách chuyên ngành cũng mở rộng diện mạo ngành Xuất bản, dù đang đối mặt với khó khăn về lượng độc giả chuyên sâu và yêu cầu cao về năng lực biên soạn.

Nghệ sĩ opera Nguyễn Bích Thủy bày tỏ, việc viết sách thanh nhạc đòi hỏi sự đối chiếu, kiểm chứng từng chi tiết với nhiều nguồn tài liệu để đảm bảo độ chính xác - điều không thể thay thế bằng thông tin dễ tìm trên Internet. Cuốn *Khoa học và nghệ thuật ca hát* của chị, vì thế, được xây dựng trên nền tảng khoa học rõ ràng, với danh mục tài liệu tham khảo gồm 60-70 đầu sách sư phạm và nghiên cứu quốc tế.

Dù còn nhiều thách thức, xu hướng hội nhập và nhu cầu học thanh nhạc bài bản đang mở ra triển vọng mới. Nhiều nghệ sĩ du học trở về mang theo tri thức cập nhật; công nghệ số giúp các ấn phẩm dễ tiếp cận hơn qua ebook, video minh họa. Những cuốn sách chuyên sâu vừa hệ thống hóa tri thức, kết nối Việt Nam với chuẩn mực quốc tế, vừa truyền cảm hứng cho thế hệ trẻ theo đuổi nghệ thuật ca hát. Nếu tiếp tục được nuôi dưỡng, dòng sách thanh nhạc sẽ góp phần đưa nền âm nhạc Việt Nam phát triển mạnh mẽ và bền vững hơn trong dòng chảy hội nhập. ■

Chuỗi sự kiện "Văn minh lúa nước ĐBSCL" tại Đường sách TP.HCM

Quỹ Hoa Sen - Thư viện số Nguyễn An Ninh triển khai chuỗi sự kiện "Văn minh lúa nước ĐBSCL", tiếp nối các hoạt động chuyên đề về văn hóa Nam Bộ trong năm, nhằm giới thiệu chiều sâu lịch sử - văn hóa của cư dân ĐBSCL và câu chuyện cây lúa trong bối cảnh biến đổi khí hậu.

Chương trình diễn ra từ ngày 3-8.12, với hình thức trực tiếp tại lòng Đường sách TP.HCM, trong không gian Thư viện số Nguyễn An Ninh và trực tuyến tại trang thuviennguyenanninh.vn, thông qua hình thức quét mã QR.

Chuỗi sự kiện đặt trọng tâm vào hành trình phát triển của cây lúa và nông nghiệp ĐBSCL trước các thách thức tự nhiên, đồng thời tôn vinh những giá trị văn minh sông nước đã hun đúc đời sống người dân vùng châu thổ. Trong dòng chảy hiện đại, khi xâm nhập mặn, biến đổi khí hậu và di chuyển lao động tác động mạnh mẽ đến sinh kế, chương trình hướng đến việc nhìn nhận ĐBSCL như một kho tàng văn hóa - kinh tế cần được bảo tồn và phát triển bằng tri thức và công nghệ mới.

Hoạt động nổi bật bao gồm triển lãm - trưng bày song ngữ về tiềm năng và thách thức của vùng đất châu thổ; giới thiệu nông cụ truyền thống, giống lúa, sản phẩm gạo, mô hình ghe xuồng và tranh vẽ chim phương Nam. Song song là chuỗi tọa đàm quy tụ nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu, kỹ sư và nghệ nhân, bàn luận về văn minh sông nước, lúa mùa, sinh thái - sinh kế vùng châu thổ, cũng như câu chuyện bảo tồn và phát triển giống lúa Việt.

Các hoạt động trải nghiệm được tổ chức xuyên suốt như đổi sách lấy kem gây quỹ cho dự án Tủ sách Văn minh lúa nước ĐBSCL; trải nghiệm làm chocolate từ cacao địa phương; không gian "Sắc màu phương Nam" giới thiệu ẩm thực, sáng kiến bền vững và câu chuyện sản vật bản địa.

Chuỗi sự kiện hướng đến xây dựng nền tảng tri thức số về văn minh lúa nước, đồng thời khơi gợi sự chung tay của cộng đồng trong việc bảo tồn và lan tỏa các giá trị văn hóa đặc trưng của ĐBSCL.

THÙY TRANG

Điện về bản nhỏ

PHAN HIẾU

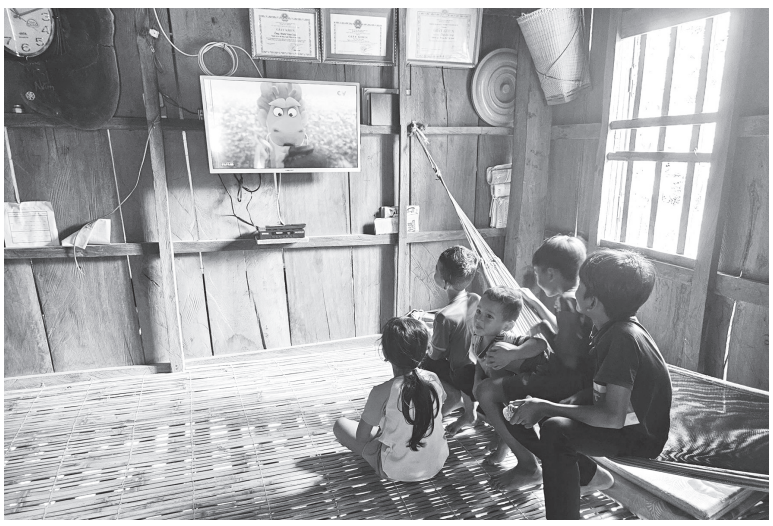
Từ một "vùng trắng lưới điện" giữa núi rừng Gia Lai, làng Canh Tiến đang bước vào hành trình đổi thay sâu sắc. Ánh sáng điện quốc gia đã thắp sáng từng mái nhà, từng con đường; đánh thức đời sống văn hóa - xã hội của cộng đồng Ba Na và Chăm Hroi. Khi điện bừng lên, học hành đổi khác, sinh kế mở rộng, thông tin đến gần hơn... tương lai phát triển bắt đầu hình thành ngay trong lòng buôn làng.

Khi lưới điện quốc gia được đưa về, UBND xã Canh Vinh đã nhanh chóng thành lập điểm hỗ trợ người dân thực hiện thủ tục hành chính

Phong trào hiến đất mở đường được bà con đồng tình hưởng ứng

Các em nhỏ được xem phim hoạt hình nhờ có lưới điện quốc gia

Bừng sáng sau nhiều năm tụt hậu

Làng Canh Tiến, thuộc xã Canh Vinh, tỉnh Gia Lai (trước đây là huyện Vân Canh, tỉnh Bình Định), nơi phần lớn là đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống, từng được mệnh danh là "vùng trắng lưới điện". Thế nhưng, từ tháng 4.2025, khi ánh sáng điện lưới quốc gia bừng lên, một cuộc sống mới đã thực sự mở ra. Chỉ hơn nửa năm, điện đã mang lại sức bật rõ rệt cho bà con nơi đây.

Mặt trời đã đứng bóng giữa trưa, vợ chồng chị Đinh Thị Lá (29 tuổi) vẫn miệt mài cùng thợ hồ vận hành máy trộn xi măng để xây dựng ngôi nhà mới. Hình ảnh máy móc hoạt động giữa buôn làng vốn hiếm thấy trước đây, nhưng nay đã trở nên quen thuộc khi bà con mạnh dạn đưa thiết bị vào sử dụng, giảm bớt sức lao động và đẩy nhanh tiến độ thi công. "Trước kia nhiều nhà trong làng dùng máy phát điện, sau này Nhà nước hỗ trợ điện năng lượng. Còn bây giờ có điện cao thế thì cơ sở vật chất đã tốt hơn rất nhiều. Tối đến, điện thắp sáng thôn bản, trẻ con ê a học bài, cả làng vui hẳn lên", chị Lá chia sẻ.

Từ khi có lưới điện quốc gia, bà con cũng sắm thêm nhiều vật dụng như tủ lạnh, ti vi… để đáp ứng nhu cầu sinh hoạt. "Ngày trước dùng năng lượng thì phải có nắng mới dùng được ti vi, còn bây giờ mình muốn coi tin tức lúc nào cũng được. Bà con biết ơn Đảng và Nhà nước", chị Lá phấn khởi nói.

Còn chị Đinh Thị Nhơn, người dân trong làng, xúc động nhớ lại những tháng ngày thiếu đường, thiếu điện khiến cuộc sống ở Canh Tiến gần như tụt hậu. Khi đêm xuống, cả làng chìm vào bóng tối, trẻ con học bài dưới ánh đèn dầu leo lét. "Giờ đây, mới nửa năm mà mọi thứ đã thay da đổi thịt", chị Nhơn bày tỏ.

Vừa học bài buổi tối xong và được mẹ cho xem phim hoạt hình trên ti vi, cháu Đinh Danh - con trai 10 tuổi của chị Nhơn - hồ hởi kể: "Năm nay con học lớp 5. Trước đây trong làng không có điện, nhưng giờ đã có điện rồi, chúng con rất vui. Chúng con thích xem hoạt hình trên ti vi, học bài có điện thấy sáng hơn nhiều".

Ông Đinh Văn Tào, Bí thư Chi bộ kiêm Trưởng thôn Canh Tiến cho biết: "Công trình cấp điện có tổng mức đầu tư hơn 9 tỉ đồng, khởi công tháng 12.2024 và đóng điện vào cuối tháng 4.2025. Có điện, Canh Tiến thực sự thay đổi, cơ hội học tập và lao động sản xuất mở rộng cho tất cả mọi người".

Theo ông Tào, điện khiến sinh hoạt hằng ngày thuận tiện hơn, nhất là việc học hành của trẻ nhỏ. Trước đây bà con luôn khao khát được "nghe nhìn", còn bây giờ nhiều hộ đã sắm ti vi để theo dõi thông tin, thời sự và học hỏi kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi. "Bà con đã nhận thức rõ việc phát triển kinh tế để cải thiện đời sống gia đình", ông Tào khẳng định.

Đòn bẩy cho công cuộc phát triển

Điện không chỉ thay đổi sinh hoạt thường ngày, mà còn trở thành đòn bẩy quan trọng cho quá trình phát triển kinh tế - xã hội của một cộng đồng vùng cao. Ngay sau khi sáp nhập địa giới hành chính, UBND xã Canh Vinh đã nhanh chóng thành lập Tổ tiếp nhận Hành chính Công ngay tại làng để gần dân hơn, phù hợp với điều kiện của đồng bào Ba Na và Chăm Hroi.

Chị Mai Thị Lý, một thành viên của tổ, chia sẻ: Nếu không có điện, việc chuyển đổi số hay hỗ trợ bà con làm thủ tục hành chính là điều không thể. Từ nhu cầu thực tế, lãnh đạo xã đã trang bị máy tính và thành lập Tổ hỗ trợ ngay trong làng, giúp người dân giảm bớt quãng đường đi lại và tiếp cận các dịch vụ công thuận tiện hơn.

Canh Tiến hiện có 176 hộ, sống rải rác trên vùng đồi dốc. Từ một khu vực biệt lập, làng đang từng bước vươn lên với những chuyển biến rõ nét. Cùng với điện lưới, hạ tầng giao thông được chú trọng nâng cấp. Phong trào hiến đất mở đường lan rộng: Ban đầu chỉ vài hộ tham gia, nhưng khi thấy lợi ích, đến nay đã có hơn 50 hộ trong phạm vi mở đường tự nguyện ủng hộ - một sự thay đổi lớn trong tư duy cộng đồng vùng cao.

Ông Dương Hiệp Hòa, Chủ tịch UBND xã Canh Vinh cho biết, bà con vô cùng phấn khởi khi điện lưới quốc gia được đưa về. Trước đây, nguồn điện năng lượng chỉ đủ để thắp sáng, các hoạt động sinh hoạt và sản xuất rất hạn chế. Nay có điện, người dân khoan giếng, lắp máy bơm, mở rộng giao thương; chất lượng đời sống được cải thiện từng ngày.

Theo ông Hòa, chủ trương đưa lưới điện quốc gia về vùng cao là hướng đi hoàn toàn chính xác và nhận được sự đồng thuận của người dân. "Năng lượng tới đâu, kinh tế phát triển tới đó", ông nhấn mạnh. Hiện xã đang tập trung xây dựng Canh Tiến trở thành làng du lịch cộng đồng theo định hướng của tỉnh, khai thác lợi thế văn hóa - xã hội đặc trưng nhằm thúc đẩy phát triển bền vững cho địa phương. ■

Bảo tàng Tôn Đức Thắng tham vấn ý kiến xây dựng bộ nhận diện

Bảo tàng Tôn Đức Thắng vừa tổ chức tọa đàm khoa học "Xây dựng bộ nhận diện thương hiệu Bảo tàng Tôn Đức Thắng", quy tụ các chuyên gia bảo tàng, thiết kế, truyền thông cùng đại diện nhiều bảo tàng tại TP.HCM. Tọa đàm nhằm chia sẻ kinh nghiệm và thảo luận định hướng xây dựng hình ảnh thương hiệu cho bảo tàng trong giai đoạn mới, phản ánh đúng sứ mệnh giới thiệu và lan tỏa di sản về Chủ tịch Tôn Đức Thắng.

Tại tọa đàm, các đại biểu thống nhất rằng, bộ nhận diện thương hiệu không chỉ dừng ở logo mà là tổng hòa của hình ảnh, ngôn ngữ trưng bày, phong cách vận hành. Một hệ thống nhận diện chuẩn hóa giúp bảo tàng tiếp cận công chúng hiệu quả hơn, đặc biệt với giới trẻ và du khách quốc tế. Ý kiến chuyên gia cũng cho rằng, logo mới cần thể hiện sự dung dị, nhân văn; hình ảnh nhận diện tinh giản, dễ đọc, dễ ứng dụng và giữ trọn bản sắc trong môi trường truyền thông đa nền tảng. Nhiều đại biểu đề xuất bảo tàng nên tổ chức cuộc thi thiết kế để thu hút sinh viên, giảng viên và các nhà thiết kế chuyên nghiệp, tạo nguồn ý tưởng đa dạng…

Ông Phạm Thành Nam, Giám đốc Bảo tàng Tôn Đức Thắng cho biết: Đơn vị sẽ tiếp thu các góp ý để hoàn thiện bộ tiêu chí gồm sứ mệnh, tầm nhìn, giá trị cốt lõi, làm cơ sở triển khai bộ nhận diện mới. Phương án tổ chức thi thiết kế đang được ưu tiên để bảo đảm tính minh bạch, huy động trí tuệ rộng rãi và phù hợp định hướng phát triển lâu dài.

TÙNG THƯ

CHỨC NĂNG ĐIỀU TIẾT CỦA VĂN HÓA TRONG SỰ VẬN ĐỘNG VÀ PHÁT TRIỂN XÃ HỘI HIỆN ĐẠI

Bài 3:

Nền móng tự điều tiết của đời sống văn hóa Việt

● GS.TS ĐINH XUÂN DŨNG

Có thể thấy, văn hóa nói chung và văn hóa Việt Nam nói riêng biến đổi thường xuyên, liên tục, không ngừng, nhưng ngay trong lòng của sự biến đổi đó, luôn tạo ra những yếu tố ổn định, xuyên suốt, tạo nên đặc trưng, bản sắc của nền văn hóa, qua đó khắc sâu bản sắc của cả dân tộc. Từ đó, chúng ta nhận ra cấu trúc văn hóa với những đặc trưng của nó, đó là sự gắn kết và xuyên thấm vào nhau của cấu trúc bề mặt và cấu trúc chiều sâu của văn hóa.

Sự biến hóa của bề mặt và độ bền của chiều sâu

Cấu trúc bề mặt là tất cả những sáng tạo văn hóa cụ thể, diễn ra hằng ngày, tạo nên sự vô hạn của các sản phẩm văn hóa thuộc tất cả các loại hình, loại thể của nó. Cấu trúc chiều sâu là những gì lắng đọng lại trong dòng chảy của văn hóa, để lại ấn tượng trong cảm nhận, tiếp nhận của con người.

Một so sánh đơn giản, văn hóa như dòng sông chảy mãi từ ngàn đời, nhưng trong lòng của nó có phù sa màu mỡ. Hay nói theo nghĩa đời thường, cấu trúc bề mặt là cái ta nhìn thấy, nghe thấy, sờ thấy, đọc được... (như một lễ hội, một bản nhạc, một pho tượng, một tác phẩm văn học...). Còn cấu trúc chiều sâu là cái ta nhận thấy, cảm thấy. Diễn đạt theo ngôn ngữ học và có tính triết lý thì cấu trúc bề mặt là *cái biểu đạt*, cấu trúc chiều sâu là *cái được biểu đạt*, có nghĩa là cái biểu đạt là cái ngoại hiện (cái hiển) thường xuyên biến đổi và cái được biểu đạt nằm trong tinh thần, ý thức (cái mật) ít biến đổi hơn. Như vậy, cấu trúc chiều sâu ẩn sâu trong cấu trúc bề mặt, đồng thời một cấu trúc chiều sâu có thể được bộc lộ thành nhiều cấu trúc bề mặt khác nhau. Nếu nhìn trong sự vận động biện chứng đó của văn hóa thì cấu trúc bề mặt chính là *yếu tố động* của văn hóa (đó chính là đời sống văn hóa cụ thể, đa dạng, phong phú, biến đổi không ngừng của một cộng đồng, của một dân tộc). Còn cấu trúc chiều sâu là phần ẩn sâu trong cấu trúc bề mặt được nhận biết qua tiếp nhận của tinh thần, tâm thức con người, ít biến đổi, là *yếu tố tĩnh* của văn hóa. Nếu nhìn từ góc độ "toán học", cấu trúc bề mặt là *biến số*, còn cấu trúc chiều sâu là *hằng số*. Cái được biểu đạt, yếu tố tĩnh, hằng số trong sự vận động không ngừng của văn hóa chính là *hệ giá trị văn hóa*.

Phát hiện, nuôi dưỡng, xây đắp, khẳng định, tạo sức lan tỏa các giá trị, hệ giá trị là một chức năng nội tại của văn hóa một cộng đồng, một dân tộc, tạo nên đặc trưng và bản sắc của văn hóa dân tộc đó. Đến lượt mình, hệ giá trị này đóng vai trò *định hướng* và *điều tiết* những biến đổi trên bề mặt của văn hóa. Từ đó, những biến đổi trên bề mặt của văn hóa dù có "muôn hình vạn trạng", "thiên biến vạn hóa" vẫn chịu sự chi phối trực tiếp hoặc gián tiếp của hệ giá trị đã trở thành đặc trưng, cốt cách, hồn cốt của cộng đồng và dân tộc. Mặt khác, từ đó, các yếu tố bề mặt, trong quá trình biến đổi, dần dần thẩm thấu và tác động đến cấu trúc chiều sâu, làm cho các giá trị, hệ giá trị ngày càng hoàn thiện hơn và biến đổi trong sự phát triển (dù có thể chậm).

Khác với những biến đổi chính trị, kinh tế, công nghệ (là những biến đổi thường mang tính đột biến, bột phát, cách mạng

Đình làng - một biểu tượng văn hóa trong đời sống người Việt

(révolution), sự biến đổi văn hóa mang tính tiệm tiến (évolution), là sự kế thừa và tiếp biến.

Chính từ những đặc trưng trên trong cấu trúc nội tại và trong sự vận động của văn hóa mà vai trò điều tiết của văn hóa trở thành một chức năng nội tại của nó. Điều tiết sự vận động, sự biến đổi và phát triển của xã hội thông qua và bằng hệ giá trị văn hóa. Năng lực điều tiết đó chính từ các giá trị, nó là *lực đẩy* cho sự phát triển, đồng thời nó có khả năng *định hướng,* và có khi, chính nó là *lực hãm* (cái phanh) khi sự vận động của cuộc sống có dấu hiệu mất cân bằng với những biểu hiện tiêu cực, phản văn hóa, phản phát triển.

Nhận diện cấu trúc văn hóa với hai tầng nghĩa - bề mặt và chiều sâu cùng quan hệ biện chứng giữa hai tầng đó chính là cơ sở khoa học khách quan để chúng ta xác định nhiệm vụ chăm lo phát triển văn hóa vừa tạo ra những sản phẩm văn hóa vô cùng đa dạng, phong phú, muôn vẻ, vừa phải củng cố, phát huy và sáng tạo những giá trị và hệ giá trị có vai trò *định hướng* và *điều tiết* sự vận động của xã hội và con người.

Giá trị và chuẩn mực văn hóa: Nền tảng định hướng đời sống xã hội

Ở hai phần trên, chúng ta đã cố gắng lý giải cơ sở khoa học của chức năng điều tiết xã hội của văn hóa và xác định đó là chức năng vốn có, nội tại, chứ không phải là sự "gán ghép" từ bên ngoài cho văn hóa. Thực tiễn những năm gần đây cho thấy, chức năng điều tiết của văn hóa ngày càng giữ vai trò quan trọng khi xã hội đang có biểu hiện đáng lo ngại với sự xuất hiện của không ít những sự việc, hiện tượng phản văn hóa, vô văn hóa, thiếu văn hóa mà nếu chỉ dừng lại ở việc kêu gọi chung chung hay xử lý đơn thuần về mặt hành chính thì sẽ kém hiệu quả. Phải chăng, lâu nay, chúng ta chưa chú trọng vấn đề quản lý xã hội bằng sức mạnh điều tiết của văn hóa - một bộ phận, một thành tố đặc biệt quan trọng tạo nên sức mạnh tổng hợp để định hướng và điều tiết sự vận động và phát triển của xã hội.

Song, câu hỏi tiếp theo là: Điều tiết bằng cách nào và điều tiết như thế nào? Nhìn tổng thể và bao trùm nhất, chức năng điều tiết của văn hóa được thực hiện bằng việc sử dụng và phát huy các giá trị văn hóa và chuẩn mực văn hóa, hay nói một cách khác, mang ý nghĩa thực tiễn, là sự thẩm thấu ở mức độ nào các giá trị và chuẩn mực văn hóa trong tính cách con người, trong cộng đồng người sẽ quyết định và chi phối hiệu quả của chức năng điều tiết xã hội của văn hóa. Vì vậy, vấn đề vô cùng quan trọng là nuôi dưỡng, xây dựng các giá trị và chuẩn mực văn hóa trong nhân cách con người, trong phẩm chất chung của cộng đồng, làm cho các giá trị và chuẩn mực văn hóa đó trở thành *bản ngã*, thành "bản năng thứ hai" trong phẩm giá, nhân cách con người (nói như C.Mác). Không làm được điều đó, không thể điều tiết được quan hệ của con người với cuộc sống, xã hội.

Như trên đã trình bày, cái ít biến đổi, cái tĩnh, cái hằng số trong cấu trúc của văn hóa nằm trong tâm thức con người chính là giá trị văn hóa, tạo nên sức sống bền vững của một nền văn hóa. Nhà triết học Trần Đức Thảo đã nhận xét sâu sắc rằng: Cái quy định sự sống của cây cối là *gốc* của chúng. Người ta có thể hái hoa, vặt quả, chặt cành... cây vẫn sống và tiếp tục sinh sôi, nảy nở. Cây chỉ chết khi ta chặt, *đào gốc* của nó. Văn hóa cũng hoàn toàn như vậy. Cái gốc của văn hóa chính là hệ thống các giá trị. Hệ giá trị tổng quát, bao trùm của văn hóa là *chân, thiện, mỹ*. Sự thẩm thấu hệ giá trị đó trong nhân cách con người là sức mạnh to lớn để thực hiện chức năng điều tiết xã hội.

Biểu hiện nổi bật của "chân" là cái thật, cái đúng. Giá trị của cái thật, cái đúng luôn có sức điều chỉnh, điều tiết và lôi cuốn con người đi tới chân lý, nhận thức và tự nguyện làm theo cái đúng, cái chân lý. Vì vậy, "chân" yêu cầu không chỉ năng lực hiểu biết, khám phá mà còn cả thái độ ứng xử và định hướng hành động một cách trung thực, tự nguyện, vô tư. Chân giá trị chính là giá trị đích thực, đối lập hoàn toàn với *cái giả* - giả dối, giả tạo, lừa dối. Chính cái "chân" đó trong nhân cách là cơ sở, *nguồn lực tinh thần - trí tuệ, tình cảm* mạnh nhất để con người điều tiết mọi suy nghĩ, hành vi ứng xử và hoạt động của mình.

Biểu hiện tập trung nhất của cái "thiện" là cái tốt, sự tử tế, tình cảm vị tha, lòng nhân ái, tình thương yêu con người. "Thiện" là đặc trưng của tính người và tình người. Tính thiện, tấm lòng tốt, sự từ thiện, việc làm thiện nguyện, sống tốt đi liền với nhau trong một nhân cách, và đó chính là những điều cơ bản của một con người có đạo đức. Thiện, với ý nghĩa đó, luôn đối lập với Ác - một biểu hiện cao nhất của phản văn hóa. Lấy "thiện" như một chuẩn mực cao và sâu nhất để điều tiết mọi quan hệ của con người là một biểu hiện đẹp nhất trong đời sống xã hội.

Biểu hiện điển hình của "mỹ" là cái đẹp. Cái đẹp, theo cảm nhận của con người có mặt trong tất cả các lĩnh vực của đời sống, đồng thời nó được thể hiện tập trung nhất trong lĩnh vực sáng tạo văn học, nghệ thuật. Cái đẹp trở thành tiêu chuẩn, trở thành lý tưởng cao quý để con người vươn lên, trong đó đỉnh cao là cái cao thượng, anh hùng. Trong cuộc sống, con người luôn luôn chịu sự va đập, xung đột giữa cái đẹp và cái xấu, cái cao thượng và cái thấp hèn... Cái đẹp bao giờ cũng là điểm tựa vững chắc nhất để con người điều tiết mọi suy nghĩ, hành vi của mình.

Từ hệ giá trị tổng quát và bao trùm trên, mỗi dân tộc, quốc gia, xuất phát từ lịch sử và truyền thống của mình, tìm cách tổng hợp để xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa của riêng mình. Như hệ giá trị tổng quát "chân, thiện, mỹ", các hệ giá trị văn hóa này cũng trở thành điểm tựa để cộng đồng dân tộc điều tiết sự phát triển của mình. Một ví dụ cụ thể: Việt Nam có một tín ngưỡng độc đáo là tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên. Đó cũng chính là một giá trị văn hóa đặc trưng của người Việt. Tổ tiên là hết sức linh thiêng, mỗi người cần hết lòng kính trọng, biết ơn và cầu mong được phù hộ độ trì, do đó, bàn thờ là biểu tượng của "không gian thiêng" đối với các gia đình người Việt. Thắp nén hương trước bàn thờ tổ tiên, ông bà, cha mẹ với tất cả tấm lòng thành kính và biết ơn làm con người tốt hơn, được thanh lọc tâm hồn, sống tình cảm hơn. Đó chính là sự *tự điều tiết sâu sắc*.■

(Còn tiếp)

Nỗ lực hết mình vì màu cờ sắc áo

VĨNH HY *(thực hiện)*

Tại SEA Games 33, các đội tuyển thể thao TP.HCM tiếp tục đóng vai trò là lực lượng nòng cốt của Đoàn Thể thao Việt Nam. Với sự quyết tâm, tinh thần vượt khó, các VĐV, HLV thể thao TP.HCM đã có sự chuẩn bị kỹ lưỡng và sẽ nỗ lực thi đấu hết mình vì màu cờ sắc áo, đóng góp vào thành tích chung của thể thao nước nhà. *Văn Hóa* đã có cuộc trao đổi với Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Nam Nhân (ảnh) về công tác chuẩn bị và mục tiêu của thể thao TP.HCM tại đấu trường khu vực năm nay.

● **P.V:** *Đầu tiên, xin ông cho biết về lực lượng của thể thao TP.HCM tham dự SEA Games 33?*

- Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Nam Nhân: Năm nay, thể thao TP.HCM đóng góp 59 HLV và 258 VĐV, tham gia thi đấu 37/45 môn mà Đoàn Thể thao Việt Nam đăng ký. Cùng với đó, các tỉnh phía Nam như Đồng Nai hay Cần Thơ… cũng góp nhiều VĐV, tạo nên một lực lượng đoàn kết, mạnh mẽ, không chỉ đại diện cho một địa phương, mà đại diện cho toàn bộ khu vực phía Nam. Tại SEA Games 32 năm 2023, TP.HCM đóng góp 31 HCV ở các môn võ, Rowing, Canoeing, điền kinh, bơi, thể thao dưới nước và một số môn đồng đội.

● *Vậy đâu là những môn thế mạnh, có khả năng giành HCV của các đội tuyển thể thao TP.HCM tại SEA Games 33?*

Năm nay, thể thao TP.HCM kỳ vọng ở những môn võ, đua thuyền, thể thao dưới nước và nhiều môn đồng đội như bóng đá nữ, bóng rổ nữ, Futsal hay bóng ném. Một số VĐV được kỳ vọng như Nguyễn Thị Mỹ Hạnh (Taekwondo), Nguyễn Hoài Văn (điền kinh), Trương Thị Phương (Canoeing), Nguyễn Quang Thuấn (bơi lội), Nguyễn Văn Khánh Phong (TDDC)… Những gương mặt này, dù là nhà vô địch kỳ cựu hay tài năng trẻ thì đều đại diện cho tinh thần chiến đấu, bản lĩnh và niềm tự hào của thể thao thành phố mang tên Bác.

● *Quá trình chuẩn bị cho SEA Games 33 của các đội tuyển TP.HCM trong thời gian qua có những thuận lợi và khó khăn gì, thưa ông?*

Thuận lợi lớn nhất là nhận được sự quan tâm sâu sắc của lãnh đạo các cấp, chính quyền trung ương và địa phương. Sự nỗ lực, tâm huyết của các HLV, đội ngũ chuyên gia, y sinh, cán bộ quản lý, các nhà tài trợ. Đó còn là sự cố gắng, tinh thần vượt khó của các VĐV trong tập luyện và thi đấu.

Bên cạnh đó, cũng có những khó khăn. Quá trình chuẩn bị của các đội tuyển bắt đầu từ đầu năm trước, đợt sáp nhập các tỉnh, thành vừa rồi cũng mang lại khó khăn nhất định trong quá trình chuẩn bị, đặc biệt là quá trình tập huấn của các đội. Vào những tháng cuối năm, chúng ta còn đối diện khó khăn rất lớn, nhiều tỉnh, thành phía Bắc và miền Trung trải qua bão lũ, mưa lớn kéo dài, đời sống bà con còn nhiều vất vả, ngân sách cho chuẩn bị và hoạt động của nhiều đội tuyển buộc phải tiết kiệm tối đa. Dù có đội tuyển phải thay đổi kế hoạch, thay đổi điểm tập huấn, nhưng tất cả đều giữ một khí thế chung, đó là thi đấu vì màu cờ sắc áo, vì niềm tin yêu của đồng bào cả nước".

Các đội thể thao TP.HCM đã sẵn sàng cho SEA Games 33

● *Xin ông cho biết mục tiêu của các đội tuyển thể thao TP.HCM tại SEA Games 33?*

Tại SEA Games 33, Đoàn Thể thao Việt Nam đặt mục tiêu phấn đấu duy trì vị trí top 3 toàn đoàn. Mục tiêu của thể thao TP.HCM được lồng ghép vào mục tiêu chung của khu vực phía Nam quyết tâm tiếp tục là địa bàn đóng góp nhiều HCV nhất, tạo động lực và truyền cảm hứng để các địa phương cùng nhau chinh phục thành tích cao hơn. Mục tiêu cụ thể của các đội tuyển thể thao TP.HCM là cố gắng phấn đấu giành 1/3 tổng số HCV mà Đoàn Thể thao Việt Nam đạt được tại SEA Games 33. Các VĐV, HLV thể thao TP.HCM sẽ nỗ lực hết mình vì màu cờ sắc áo, đóng góp vào thành tích chung của thể thao nước nhà. Mỗi VĐV của thành phố bước ra sàn đấu không chỉ mang lá cờ đỏ sao vàng, mà còn mang theo sự kỳ vọng của triệu triệu trái tim Việt Nam và niềm kỳ vọng lớn lao của người hâm mộ".

● *Xin cảm ơn ông!*

Sẵn sàng cho chiến dịch SEA Games 33

Đội tuyển U22 Việt Nam sẽ bắt đầu hành trình tại SEA Games 33 bằng trận đấu ra quân bảng B với U22 Lào vào lúc 16h chiều nay 3.12. Một chiến thắng trong ngày mở màn sẽ là bàn đạp lý tưởng để thầy trò HLV Kim Sang-sik hướng đến thực hiện hóa mục giành HCV.

Trước thềm SEA Games 33, U22 Việt Nam đã có quá trình chuẩn bị đầy đủ, nghiêm túc và bài bản. Từ những đợt tập huấn trong nước cho đến chuyến cọ xát quý giá tại Trung Quốc và loạt trận giao hữu chất lượng, HLV Kim Sang-sik cùng cộng sự đã xây dựng bộ khung nhân sự ổn định, hình thành lối chơi thiên về kiểm soát bóng, pressing tầm cao và tận dụng tốc độ của các cầu thủ trẻ. Những sự tiến bộ đáng kể trong khả năng di chuyển không bóng, sự linh hoạt trong triển khai tấn công và tinh thần thi đấu máu lửa là cơ sở để người hâm mộ kỳ vọng vào một giải đấu thành công.

HLV Kim Sang-sik cho biết, mục tiêu đầu tiên của U22 Việt Nam tại SEA Games 33 là vượt qua vòng bảng. Ông Kim nhận định U22 Lào là đội không được đánh giá cao bằng Malaysia, nhưng U22 Việt Nam vẫn phải chuẩn bị kỹ lưỡng cho trận mở màn nhằm hướng đến kết quả tốt nhất, thậm chí cố gắng ghi nhiều bàn thắng để tạo lợi thế. Riêng Malaysia được xem là "bài test" khó hơn, đòi hỏi phân tích chi tiết và điều chỉnh phù hợp.

Đối thủ đầu tiên của U22 Việt Nam là U22 Lào, dù không được đánh giá cao trong khu vực nhưng luôn sở hữu lối chơi khó chịu, đặc biệt là tinh thần chiến đấu rất cao mỗi khi đối đầu các đội bóng mạnh. Các cấp đội tuyển Lào trong vài năm qua đã cho thấy sự tiến bộ, nhờ vào việc đầu tư bài bản hơn cho bóng đá trẻ. Chính vì vậy, thầy trò HLV Kim Sang-sik không được chủ quan, nhất là khi đây là trận đấu ra quân, nơi mọi sai lầm đều dễ phải trả giá. Một chiến thắng là rất quan trọng, nhưng cách chiến thắng ra sao cũng mang ý nghĩa không nhỏ trong việc xây dựng tâm thế cho chặng đường dài phía trước. Đánh giá về trận mở màn gặp U22 Lào, đội trưởng Khuất Văn Khang cho rằng, đối thủ là tập thể có nền tảng tốt, sở hữu nhiều cầu thủ đang chơi ở cấp đội tuyển quốc gia. "Trận đấu sẽ rất khó nói trước. U22 Việt Nam sẽ cố gắng hết sức để giành chiến thắng", đội trưởng U22 Việt Nam nhấn mạnh.

Một chiến thắng trong trận mở màn luôn mang giá trị tinh thần rất lớn tại các kỳ SEA Games. Nó giúp giải tỏa áp lực, tạo đà thuận lợi và khơi dậy sự hưng phấn cho toàn đội. Đặc biệt ở bảng B, nơi U22 Việt Nam sẽ phải chạm trán đối thủ khó chơi như U22 Malaysia ở lượt trận cuối. Việc giành trọn 3 điểm trước U22 Lào sẽ giúp đoàn quân trẻ của HLV Kim Sang-sik giảm tải rất nhiều áp lực trước khi bước vào các trận then chốt. Không những thế, chiến thắng còn giúp đội tuyển củng cố niềm tin nơi người hâm mộ, những người luôn dõi theo và kỳ vọng vào màn trình diễn của lứa cầu thủ trẻ đầy tiềm năng này.

Quan trọng hơn cả, SEA Games 33 được xem là cơ hội để bóng đá nam Việt Nam khẳng định lại vị thế ở khu vực. Sau kỳ SEA Games 32 chỉ giành được tấm HCĐ, U22 Việt Nam đang rất khát khao trở lại đỉnh cao. Mục tiêu tối thượng của đội tại kỳ đại hội trên đất Thái Lan là tấm HCV, điều mà bóng đá Việt Nam từng làm được trong các năm 2019 và 2022.

BẢO ANH

Sự trưởng thành của U17

● **KHẢI HƯNG**

Khép lại vòng loại bằng chiến thắng ấn tượng 4 - 0 trước U17 Malaysia, đội tuyển U17 Việt Nam không chỉ giành vé dự VCK U17 châu Á 2026 mà còn xác lập kỷ lục đặc biệt hiếm thấy khi ghi 30 bàn và không để thủng lưới. Thành tích ấy mở ra một dấu mốc quan trọng cho bóng đá trẻ Việt Nam, đồng thời cho thấy sự trưởng thành vượt bậc của một thế hệ cầu thủ mới dưới bàn tay dẫn dắt của HLV Cristiano Roland.

Đội tuyển U17 Việt Nam khép lại vòng loại U17 châu Á 2026 với thành tích toàn thắng Ảnh: VFF

Dấu ấn tập thể

Tối 30.11, sân chơi vòng loại U17 châu Á khép lại với điểm nhấn đáng nhớ dành cho U17 Việt Nam. Đối diện U17 Malaysia là đối thủ duy nhất đủ sức cạnh tranh ngôi đầu, thầy trò HLV Cristiano Roland thi đấu đầy chủ động, giữ cự ly đội hình hợp lý, pressing hiệu quả và tận dụng tối đa khoảng trống để ghi bốn bàn thắng thuyết phục. Chiến thắng ấy không chỉ định đoạt ngôi nhất bảng C, mà còn giúp Việt Nam trở thành một trong những đội có thành tích tốt nhất toàn châu lục. Trong lịch sử 10 lần góp mặt tại vòng chung kết, đây là lần đầu tiên bóng đá Việt Nam đi tiếp với phong độ toàn thắng cả vòng loại, ghi trung bình 6 bàn mỗi trận.

Điểm đáng chú ý là U17 Việt Nam không rơi vào bảng đấu "dễ thở" như nhiều người hình dung. Tại bảng C, ngoài Quần đảo Bắc Mariana hay Macau (Trung Quốc), những đối thủ như Singapore hay Hồng Kông (Trung Quốc) đều sở hữu lối chơi phòng ngự phản công khó chịu. Malaysia thắng cả bốn trận trước khi gặp Việt Nam được đánh giá là ứng viên sáng giá nhất, tuy nhiên khi bước vào trận quyết định, U17 Việt Nam thể hiện sự vượt trội về tổ chức thi đấu, ý chí và sức bật tinh thần. HLV Javier Jorda Ribera của U17 Malaysia buộc phải thừa nhận: "U17 Việt Nam là đội mạnh nhất bảng. Họ có nhiều mảng miếng tấn công đa dạng và kiểm soát trận đấu rất tốt. Chiến thắng của họ là xứng đáng".

Thể lực dồi dào, tinh thần chủ động và sự tự tin trong từng pha xử lý giúp U17 Việt Nam không chỉ ghi bàn đều đặn mà còn làm chủ hoàn toàn các trận đấu. Đây là điểm tiến bộ rõ rệt so với nhiều thế hệ trẻ trước đây vốn thường gặp khó trong việc "mở khóa" những hàng phòng ngự số đông. Điều tạo nên sức hút đặc biệt của U17 Việt Nam lần này chính là sự đồng đều trong chất lượng nhân sự. Đội không phụ thuộc vào một cá nhân nào và cũng không tìm kiếm "ngôi sao số 1" cho mọi trận đấu. Mỗi cầu thủ đều có thể trở thành người tạo khác biệt, từ hàng thủ bền bỉ cho tới tuyến giữa linh hoạt và hàng công sắc bén.

Những cái tên như Mạnh Cường, Chu Ngọc Nguyễn Lực, Văn Dương, Sỹ Bách hay Mạnh Quân đều để lại dấu ấn qua lối chơi mạnh mẽ, tỉnh táo và giàu tính kết nối. Trong các trận gặp Singapore hay Malaysia, hai đội thường xuyên bố trí hàng thủ lùi sâu nhưng U17 Việt Nam vẫn triển khai được nhiều phương án tấn công đa dạng là ban bật nhỏ ở trung lộ, đánh biên tốc độ cao, dứt điểm tuyến hai. Chính khả năng xử lý linh hoạt ấy đã khiến đối phương liên tục bị động.

Tư duy chiến thuật của các cầu thủ trẻ cũng là điểm nổi bật. Dưới sự dẫn dắt của HLV Cristiano Roland, đội luôn duy trì khả năng chuyển trạng thái nhanh, đây là yếu tố quan trọng trong bóng đá hiện đại. Mỗi lần đoạt bóng, các cầu thủ lập tức di chuyển tạo tam giác phối hợp để mở không gian; khi mất bóng, cả đội áp sát sớm để thu hồi. Đó là phong cách thi đấu có tính hệ thống, không phải chỉ dựa trên cảm hứng cá nhân.

Bản lĩnh thi đấu của U17 Việt Nam thể hiện rõ qua việc các cầu thủ không bị tâm lý khi đối đầu Malaysia trong trận quyết định. Ở thời điểm nhiều người cho rằng chỉ cần hòa là đủ, U17 Việt Nam vẫn lựa chọn cách nhập cuộc chủ động, dâng cao đội hình và tìm bàn thắng sớm. Đó là tinh thần tự tin, không né tránh thách thức - điều mà bóng đá trẻ Việt Nam luôn kỳ vọng.

Dấu ấn của vị thuyền trưởng

Thành công của U17 Việt Nam không thể không nhắc tới HLV Cristiano Roland. Hơn 18 năm gắn bó với Việt Nam, ông không chỉ hiểu cầu thủ trẻ, mà còn hiểu cách bóng đá Việt Nam vận hành, tâm lý người Việt và cả những nét văn hóa đặc thù của bóng đá nước nhà. HLV Roland mang đến những tiêu chuẩn chuyên nghiệp trong huấn luyện. Ông tham gia đào tạo trẻ tại các CLB châu Âu trước khi trở lại Việt Nam làm việc với các tuyến U9 đến U19, rồi tham gia Ban huấn luyện U16 quốc gia. Với bằng HLV loại A của UEFA, ông tạo ra quy trình rèn luyện bài bản, chú trọng nền tảng kỹ thuật và đọc trận đấu.

Giành vé vào VCK U17 châu Á 2026 chỉ là bước khởi đầu. Giải đấu tại Saudi Arabia sẽ là thử thách thực sự với bóng đá trẻ Việt Nam, nơi đội tuyển phải đối diện những nền bóng đá phát triển mạnh mẽ ở cấp độ trẻ như Nhật Bản, Hàn Quốc, Uzbekistan hay Australia. Tuy vậy, hành trình vòng loại đã mang đến nền tảng niềm tin vững chắc. Với một thế hệ cầu thủ đang đi theo xu hướng bóng đá hiện đại, cùng bộ khung chiến thuật ổn định và tinh thần tập thể được rèn luyện kỹ càng, U17 Việt Nam có lý do để đặt mục tiêu cao hơn trước thềm giải châu Á.

Nhìn vào cách U17 Việt Nam thi đấu tự tin, kỷ luật, tuân thủ chiến thuật và giàu tính sáng tạo có thể thấy bóng đá trẻ Việt Nam đang đi đúng hướng. Thành tích để lại không chỉ là những con số ấn tượng, mà còn là một lời khẳng định bóng đá Việt Nam hoàn toàn có thể xây dựng những lứa cầu thủ mới đủ sức cạnh tranh ở sân chơi châu lục.

Hành trình phía trước còn dài, nhưng hành trình vừa qua đã mở ra niềm hy vọng lớn. Một thế hệ cầu thủ mới đang trưởng thành, mang theo tinh thần thi đấu tích cực, tư duy bóng đá hiện đại và khao khát cống hiến. Dưới sự dẫn dắt của một HLV giàu kinh nghiệm và gắn bó sâu sắc với bóng đá Việt Nam, họ xứng đáng được đặt niềm tin trong hành trình chinh phục những đỉnh cao mới.■

Bóng ném quyết tâm giành thành tích cao

Tại SEA Games 33, môn Bóng ném sẽ diễn ra từ ngày 10-19.12. Đội tuyển Bóng ném Việt Nam gồm những cầu thủ xuất sắc được lựa chọn kỹ lưỡng qua Giải vô địch Đông Nam Á đã, đang nỗ lực bước vào khâu hoàn thiện cuối cùng trước khi lên đường sang Thái Lan thi đấu tại SEA Games 33 với một tâm thế đầy tự tin, khát vọng chiến thắng và một quyết tâm cao nhất.

Ở thời điểm hiện tại, Bóng ném Việt Nam với đội hình trẻ trung, giàu tốc độ cùng các trụ cột có kinh nghiệm thi đấu quốc tế, sự đầu tư của ngành TDTT, được kỳ vọng sẽ tạo nên dấu ấn tích cực tại SEA Games 33 sắp tới.

L.YẾN

Đội tuyển nữ có mặt tại Thái Lan

Hôm qua 2.12, đội tuyển nữ Việt Nam đã sang Bangkok (Thái Lan) chuẩn bị bước vào hành trình bảo vệ tấm HCV môn bóng đá nữ tại SEA Games 33.

Môn bóng đá nữ SEA Games 33 sẽ khởi tranh từ ngày 5.12. Đội tuyển nữ Việt Nam nằm ở bảng B cùng các đối thủ Myanmar, Malaysia và Philippines. Đây là một bảng đấu được đánh giá không dễ, vì ngoài Malaysia được đánh giá không cao, hai đối thủ Myanmar và Philippines có phong trào bóng đá nữ rất phát triển trong những năm qua, vì thế thầy trò HLV Mai Đức Chung cần phải cẩn trọng trong hành trình bảo vệ tấm HCV.

K.TUẤN

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Xuân Quê hương 2025 rực sắc Việt giữa lòng Perth

Lễ hội Vietnamese Spring Fest - Xuân Quê hương 2025 vừa diễn ra tại quảng trường Forrest Place, trung tâm thành phố Perth (Australia), thu hút hàng nghìn kiều bào, du học sinh và người dân địa phương. Sự kiện biến khu vực này thành "ngôi làng Tết Việt" rực sắc văn hóa với âm nhạc, áo dài, ẩm thực và các nghi thức truyền thống. Lễ hội do Tổng Lãnh sự quán Việt Nam tại Tây Úc và Vùng lãnh thổ Bắc Úc phối hợp với Mạng lưới Tài năng Việt - Úc (AVTN) và Hội Phụ nữ Việt Nam Tây Úc (WAVNWA) tổ chức.

Theo Tổng Lãnh sự Việt Nam, Xuân Quê hương 2025 có quy mô lớn hơn, nội dung phong phú hơn và nhấn mạnh tinh thần gắn kết cộng đồng, đặc biệt qua các hoạt động hướng về miền Trung đang chịu thiệt hại nặng nề do bão lũ.

K.HÂN

Bão Ditwah tàn phá Sri Lanka

Sri Lanka đang trải qua một trong những thảm họa thời tiết nghiêm trọng nhất trong nhiều năm, khi bão Ditwah đổ bộ cuối tuần qua gây ra lượng mưa kỷ lục và làm nước sông dâng cao trên diện rộng. Tình trạng ngập lụt và lở đất liên tiếp đã khiến ít nhất 355 người thiệt mạng, 366 người mất tích, trong khi gần 1 triệu người trên khắp cả nước bị ảnh hưởng. Khoảng 200.000 người buộc phải rời bỏ nhà cửa và trú ẩn tại hơn 1.275 trung tâm sơ tán.

Công tác cứu hộ gặp nhiều trở ngại do đường sá bị phá hủy và nhiều khu vực bị cô lập. Chính phủ đã huy động hơn 24.000 nhân viên cứu nạn từ quân đội, cảnh sát và không quân. Trực thăng đã giải cứu hơn 120 người quanh đập Mavil Aru và hỗ trợ đưa khoảng 2.000 người đến nơi an toàn. Tại các điểm sơ tán, nhiều gia đình cho biết họ đang thiếu lương thực và nước uống, dù lực lượng cứu trợ đang nỗ lực phân phối hàng hóa.

P.MINH

Mở rộng hợp tác du lịch Việt Nam - Venezuela

● **NGUYỄN HÙNG - KHẢ HÂN**

Hội chợ Du lịch quốc tế Venezuela lần thứ 18 (FITVEN 2025) đã chính thức khép lại tối 1.12 tại thành phố biển sôi động Puerto Cabello thuộc bang Carabobo. Sự kiện quy tụ khoảng 3.000 doanh nghiệp du lịch Venezuela cùng các công ty lữ hành đến từ 35 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Gian hàng Việt Nam tại Hội chợ Du lịch quốc tế Venezuela lần thứ 18

Đáng chú ý, đoàn Việt Nam góp mặt tại Hội chợ Du lịch quốc tế Venezuela lần này có 7 doanh nghiệp du lịch, mang đến nhiều sản phẩm đặc trưng và tìm kiếm cơ hội hợp tác mới tại thị trường Nam Mỹ giàu tiềm năng.

Phát biểu tại sự kiện, Bộ trưởng Du lịch Venezuela Leticia Gómez nhấn mạnh, FITVEN 2025 là sự kiện quan trọng nhất của ngành Du lịch nước này, đóng vai trò kết nối và mở rộng hợp tác quốc tế và quảng bá hình ảnh một Venezuela giàu tài nguyên, thiên nhiên phong phú, yêu chuộng hòa bình và hiếu khách. Chủ tịch Thương hiệu quốc gia Venezuela Daniella Cabello cho biết đây là kỳ Hội chợ có quy mô lớn nhất từ trước đến nay, không chỉ giới thiệu tiềm năng du lịch của 24 bang mà còn mở rộng hợp tác sang các lĩnh vực kinh tế, thương mại, nông nghiệp, công nghiệp, văn hóa và đầu tư.

Đại sứ Việt Nam tại Venezuela Vũ Trung Mỹ cảm ơn sự đón tiếp của nước chủ nhà, khẳng định sự tham gia của doanh nghiệp Việt Nam thể hiện quan hệ hữu nghị truyền thống giữa hai nước, đồng thời mở ra cơ hội thiết lập kết nối mới, thúc đẩy hợp tác du lịch song phương. Ông nhấn mạnh các doanh nghiệp lữ hành Việt Nam đến Venezuela với tinh thần thiện chí, mong muốn tìm hiểu thị trường và đóng góp vào việc tăng cường giao lưu nhân dân giữa hai quốc gia.

Bộ trưởng Du lịch Venezuela Leticia Gómez đánh giá cao việc các doanh nghiệp Việt Nam chủ động tham dự FITVEN 2025, coi đây là minh chứng cho sự tin cậy và thiện chí hợp tác giữa hai nước. Đây là biểu hiện sinh động của tinh thần tin cậy và thiện chí hợp tác giữa hai quốc gia ở bên kia bờ Thái Bình Dương. Bộ trưởng Leticia Gómez bày tỏ mong muốn sau FITVEN 2025, các doanh nghiệp lữ hành Việt Nam sẽ trở thành cầu nối quan trọng đưa khách du lịch Việt Nam đến với Venezuela và ngược lại. Đồng thời khẳng định, chính phủ Venezuela cam kết sẵn sàng đồng hành, hỗ trợ tối đa cho các hoạt động hợp tác, kết nối tour - tuyến, trao đổi đoàn và chia sẻ kinh nghiệm phát triển du lịch bền vững.

Đại diện doanh nghiệp Việt Nam, ông Cao Hoài Vĩ, Giám đốc Công ty Migola Travel đánh giá cao công tác tổ chức của nước chủ nhà giữa lúc Venezuela còn đối diện nhiều khó khăn, nhưng FITVEN được tổ chức rất quy củ, chuyên nghiệp và tạo cảm giác an toàn cho các đoàn quốc tế. Ông Cao Hoài Vĩ cho biết, việc tham dự FITVEN giúp doanh nghiệp Việt Nam tiếp cận trực tiếp mạng lưới đối tác bản địa, đơn vị vận chuyển, lưu trú và các cơ quan du lịch địa phương, tìm hiểu sâu hơn về văn hóa, ẩm thực và đời sống của người dân Venezuela.

Báo chí và các phương tiện truyền thông sở tại cũng đánh giá cao sự tham dự của Việt Nam tại FITVEN 2025, mở ra cơ hội hợp tác giữa các doanh nghiệp lữ hành Việt Nam với Venezuela nói riêng và Mỹ Latinh nói chung, góp phần thúc đẩy việc trao đổi du khách giữa Việt Nam và các quốc gia trong khu vực.

Trong khuôn khổ các hoạt động của FITVEN 2025, Đại sứ quán Việt Nam tại Venezuela đã giới thiệu tới bạn bè quốc tế và nước sở tại tham gia Hội chợ về những nét đặc trưng của văn hóa và du lịch với những nét nổi bật, sự phong phú và nét đặc trưng qua các di sản, lễ hội, ẩm thực đường phố và sự hiếu khách của người dân Việt Nam. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Chủ động và không chủ quan

● **LƯƠNG SAN**

Dịch cúm tại Trung Quốc đang bước vào giai đoạn đáng lo ngại, với tỷ lệ dương tính gần 45% và dự báo đạt đỉnh ngay trong tháng 12 trước khi có dấu hiệu giảm dần vào đầu tháng 1 năm sau. Dù vậy, các chuyên gia liên tục cảnh báo rằng đây hoàn toàn không phải là thời điểm để thả lỏng hay xem thường nguy cơ.

Theo báo cáo mới nhất của Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa Dịch bệnh Trung Quốc, tỷ lệ dương tính cúm trong số các ca ngoại trú và cấp cứu có triệu chứng giống cúm đã tiến sát ngưỡng 45%, tại một số tỉnh còn vượt mức cảnh báo. Điều này cho thấy làn sóng cúm năm nay đang lan nhanh, mạnh và rộng hơn rõ rệt so với cùng kỳ những năm trước.

Đợt bùng phát lần này chủ yếu do chủng cúm A (H3N2), loại virus có tốc độ lây lan cao và dễ gây biến chứng nặng, đặc biệt ở người già, trẻ nhỏ và những người có bệnh nền. Đáng chú ý, nhóm trẻ em từ 5-14 tuổi đang chiếm tỷ lệ mắc cao nhất do hệ miễn dịch còn hạn chế và điều kiện học tập trong lớp học đông đúc. Số cụm ca bệnh trong trường học liên tục tăng, làm dấy lên lo ngại về một giai đoạn phát tán mạnh hơn trong thời gian tới. Khi virus "xâm nhập sâu vào từng gia đình", người cao tuổi có bệnh lý, bệnh nền sẽ là nhóm đối tượng chịu rủi ro cao nhất, rất dễ chuyển bệnh nặng nếu không được bảo vệ đúng cách.

Dù vắc xin cúm tiếp tục được khẳng định là biện pháp phòng ngừa hiệu quả nhất, nhiều người vẫn chủ quan không tiêm hoặc bỏ lỡ thời điểm tiêm phòng tối ưu. Các bác sĩ nhấn mạnh rằng tiêm muộn vẫn tốt hơn không tiêm, đặc biệt tại những khu vực dịch đang gia tăng nhanh. Việc tiêm phòng kịp thời có thể giảm đáng kể nguy cơ nhiễm bệnh và hạn chế biến chứng nặng. Bên cạnh đó, thị trường hiện có nhiều loại thuốc kháng virus hơn, nhưng người dân tuyệt đối không nên tự ý dùng thuốc mà cần tham khảo ý kiến chuyên gia y tế để đảm bảo an toàn.

Trong bối cảnh dịch cúm leo thang nhanh chóng, những biện pháp tưởng chừng đơn giản như đeo khẩu trang, rửa tay thường xuyên, giữ thông thoáng không gian, tránh tụ tập đông người và theo dõi triệu chứng sớm vẫn là "hàng rào bảo vệ" hữu hiệu nhất. Đây không chỉ là thói quen phòng bệnh, mà còn là lá chắn quan trọng giúp mỗi gia đình giảm thiểu nguy cơ bị cuốn vào đỉnh dịch đang cận kề.

Hơn lúc nào hết sự cảnh giác, chủ động và không chủ quan là yêu cầu bắt buộc để kìm hãm tốc độ lây lan của dịch. Chỉ một chút lơ là cũng có thể khiến nguy cơ bùng phát trong cộng đồng tăng vọt. ■